

در عصر ظهور

نگاهی به جلوه های غدیر در دوران ظهور امام مهدی علیه السلام
و پر خی از وظیفه ها و سنت ها

سرشناسه: رحیمیان، محمد حسین ۱۴۴۵ هش
عنوان و نام پدیدآور: غدیر در عصر ظهور، نگاهی به جلوه‌های غدیر در دوران امام مهدی علیه السلام و برخی
از وظایفها و سنتها / محمد حسین رحیمیان
مشخصات نشر: قم، روضة العباس علیه السلام، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۹۶ ص
شابک: ۹۷۸۶۰۰۶۴۳۱۰۲۴
پاداشت: کتابنامه
پاداشت: نسایه
موضوع: محمد بن حسن علیهم السلام، امام دوازدهم، ۲۰۰ هق.
موضوع: غدیر خم
رده بندی کنگره: BP ۱۳۹-۴/۲۲۳/۵
رده بندی دیجیتال: ۲۹۷/۴۵۲
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۲۱۳۹۹

غدیر در عصر ظهور

محمد حسین رحیمیان

ناشر: نشر روضة العباس علیه السلام

امور فنی و رایانه‌ای: مؤسسه پژوهش روضة العباس علیه السلام

چاپ: یکم ۱۳۹۰

شابک: ۹۷۸-۴-۰۲-۶۰۰-۶۴۳۱

شمارگان: ۳۰۰

قیمت: ۱۷۰۰ تومان

مراکز پخش:

● قم: خیابان دورشهر، شماره ۲۲، پلاک ۲۸، تلفن: ۰۳۱-۷۷۳۰۲۹۵-۰۵۱.

● قم: خیابان ارم، پاسار قدس، طبقه همکف، پلاک ۱۰۷، کتابفروش موسوی،
تلفن: ۰۹۱۲۱۵۱۶۰۷۱ - ۷۸۳۱۲۶۸ - ۰۲۵۱ همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۶۰۷۱

● مشهد: خیابان خسروی نو، بازار سرشور، جنب سرشور ۸، کتابفروشی
طالبیان، تلفن: ۰۵۱۱ - ۲۲۵۷۲۵۷

حق چاپ محفوظ است

تقدیم به پیشگاه

امام مهربانی‌ها،
فرزند امیر مؤمنان علی علی‌الله
که با عدل و داد علوی ظهور می‌کند
و عدالت فraigیر را در جهان هستی
برقرار می‌نماید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

اللَّهُمَّ كُنْ لِوَلِيَّكَ الْحُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ صَلَواتُكَ

عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ

وَلِيَا وَحَافِظَا وَقَائِداً وَنَاصِراً وَدَليلاً وَعَيْناً

حَتَّى تُشْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعاً

وَتُمْتَعَهُ فِيهَا طَوِيلًا.

فهرست نگاشته‌ها

۹ سرآغاز.....

فصل یکم

چشمه سار زلال غدیر / ۱۱

۱۳ غدیر و آخرین امیر

۱۴ امیر از عالم نور.....

۱۵ امیر و آغاز رسالت

۱۷ فراخوانِ فraigیر خدایی

۱۸ حلقه پیوند انسان با آفریدگار.....

۱۹ غدیر و آزمون الهی

۲۰ پنج مژده شادمانی

۲۱ غدیر و رسالت جهانی

۲۴	انسان و بازگشت به غدیر.....
۲۶	جلوه غدیر در دو محور اساسی.....
۲۷	آفتاب غدیر در پشت ابر غیبت
۲۹	وارث ولایت غدیر و گله‌ای از باران
۳۰	انسان و جبران کوتاهی
۳۱	رازهای غدیر

فصل دوم

جلوه‌هایی از غدیر در عصر ظهور /

۳۵	آرمان الهی غدیر.....
۳۶	غدیر نماد حق.....
۴۲	غدیر و عدالت علوی
۴۹	جلوه‌هایی از سیره علوی
۵۱	رفاه همگانی و نزول برکات آسمانی
۵۶	فراخوان به ولایت علوی

فصل سوم

غدیر، ظهور و منتظران / ۶۱

۶۳	ره پویان غدیر و منتظران ظهور
۶۴	غدیر در دوران غیبت
۶۵	دوران غیبت و غربت وارث غدیر
۶۸	غدیر و وظیفه منتظران
۶۹	دعا برای ظهور امام عصر علیہ السلام
۶۹	روزه
۷۰	افطاری دادن به روزه داران
۷۰	برگزاری محافل و مجالس جشن و سرورد
۷۱	دیدار با مؤمنان
۷۱	تبریک گفتن به یکدیگر
۷۲	ابراز شادمانی
۷۲	دیدار با خویشان
۷۳	آراستن واستعمال عطر
۷۳	توسعه در رفاه خانواده

۷۴	گره‌گشایی از مؤمنان.....
۷۴	هدیه دادن به مؤمنان
۷۵	فراوان صلوات فرستادن
۷۵	تشرف به زیارت امیر مؤمنان علی علیه السلام

فهرست‌ها / ۸۱

۸۳	فهرست آیه‌ها
۸۵	فهرست روایت‌ها
۸۹	کتاب نامه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرآغاز

... آفریدگار هستی بخش غدیر را از آن روی پدید آورد تا انسان را در بستر تعالی و تکامل قرار دهد و دوران سعادت و رستگاری جوامع انسانی را در دوران ظهور رقم زند و تجلی کامل آن را به جهان هستی نشان دهد.

غدیر، همان آغاز راه مستقیمی که پایان و تفصیل آن، ظهور است و اسلام بدون غدیر بسی محتوا خواهد بود و غدیر بدون ظهور، تجلی گاه جهانی و آرمانی نخواهد داشت ...

کوتاهی و عدم وفای به عهد و پیمان الهی در روز غدیر، موجب محرومیت جهان بشری از این فیض بزرگ الهی شد. برای جبران این رفتار، بایستی دست بیعت با وارث ولایت غدیر داد؛ چرا که ظهور شکوهمند او، آخرین و شیرین‌ترین مرحله طراحی آفرینش است. ظهور او، پایان همه ناکامی‌ها، نابه سامانی‌ها و تلخی‌های زندگی انسانی است.

فقط در دوران طلایی ظهور، حقیقت غدیر برای جهانیان جلوه‌گر خواهد شد و انسان‌ها درخواهند یافت که در تمام دوران هستی خود، چه قدر بدان نیاز داشتند و آن گاه در آن عصر درمی‌یابند که طعم شیرین زندگی راستین انسانی در کوثر غدیر نهفته بود که لذت غدیر، در زمزم زلال و گوارای ظهور، تجلی کرده است ...

همه این مطالب، آموزه‌های حیات‌بخش و اسرار بی‌کران دیگر غدیر، ما را بر آن داشت تا نیم‌نگاهی به ارتباط بین غدیر و ظهور داشته باشیم؛ منتظران دوران شکوهمند ظهور را که این پایانِ لذت بخش را از آن آغازِ خجسته به دست آورده‌اند، به دوران ظهور آخرین یادگار غدیر ببریم و با جلوه‌هایی از غدیر در آن عصر، بیشتر آشنا سازیم؛ به امید فرا رسیدن روزی تلاش کنیم که عید خجسته غدیر را در حضور وارث ولایت غدیر جشن بگیریم؛ و به یادواره روز غدیر، با امام عصر علیه السلام دست بیعت بدھیم و این روز باشکوه خدایی را به حضرتش تبریک و تهنیت گوییم.

ما این تلاش ناچیز را هم چون رانِ ملخی به صاحب دوران امام عصر و زمان حضرت امام مهدی روحی له الفداء تقدیم می‌نماییم. باشد که با تمام توان بتوانیم برای فرا رسیدن آن دوران با شکوه تلاش کنیم.

مهرماه ۱۳۹۰، قم، حرم کریمه اهل بیت علیہ السلام

محمد حسین رحیمیان

فصل يكم

لهم اذْهَبْ لِي مِنْ حَيَاةِ هَذِهِ الدُّنْيَا مَا
لَمْ يَكُنْ لِي بِهِ يُنْفِدْ وَلَا يُنْفِدْ لِي
مِنْ حَيَاةِ الْآخِرَةِ مَا لَمْ يَكُنْ لِي
بِهِ يُنْفِدْ وَلَا يُنْفِدْ

فَلَمَّا

لَمَّا

لَمَّا

غدیر و آخرین امیر

آخرین پیام‌اورالهی، در یک مأموریت خطیر، در آخرین روزهای رسالت خویش از جانب خدای سبحان مأمور می‌شود که امر مهم امامت و ولایت را در آخرین جایگاه اعلام عمومی، به جهانیان برساند. روز غدیر، یادآور امامت حضرت امیر مؤمنان علی علی‌الله و انتصاب آن حضرت براین مقام والاست.

به راستی آن حضرت کلامین گاه امام نبوده تا از انتصابش براین جایگاه رفیع در غدیر یا دیگر زمان‌ها سخن گوییم؟

امیر از عالم نور

او از عالم نور امام و جانشین پیامبر اکرم علی‌الله بود؛ چرا که امامت، عهد و پیمانی به سان نبوت و رسالت به دست خدای تواناست و هیچ کس بدان مقام رفیع نایل نمی‌گردد مگر آن را که حضرت حق اراده فرموده باشد.

پیامبر رحمت حضرت محمد ﷺ در این زمینه می فرماید:

كُنْتُ أَنَا وَعَلَيَّ نُورًا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يُسَبِّحُ اللَّهَ ذَلِكَ
النُّورُ وَيَقْدِسُهُ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ اللَّهُ آدَمَ يَأْلَقِي عَلَيْهِ
فَلَمَّا خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ رَكَبَ ذَلِكَ النُّورَ فِي صُلْبِهِ فَلَمْ يَرَكِلْ فِي
شَيْءٍ وَاحِدٍ حَتَّى افْتَرَقَا فِي صُلْبِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ فَقَيَ النُّبُوَّةُ
وَفِي عَلَيِّ الْغَلَافَةُ^۱

دو هزار سال پیش از آفرینش آدم، من و علی در نزد خدای متعال یک نور بودیم. آن نور خداوند متعال را تسبیح و تقدیس می نمود.

آن گاه که خداوند متعال آدم را آفرید، این نور را در صلب او قرار داد. همواره این نور یکی بود تا آن که ما را در صلب عبدالمطلب به دو بخش تقسیم فرمود. از این رو نبوت و پیامبری را در من و جانشینی و خلافت را در علی است.

۱. این حدیث نورانی که به «حدیث نور» معروف است در منابع فراوانی از شیعی و سنتی با متون گوناگونی نقل شده است. برای نمونه ر.ک: الصراط المستقیم: ۲۵/۲، شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید: ۱۷۱/۹، نظم درر السلطین: ۷۹، تاریخ مدینه دمشق: ۶۷/۴۲، المناقب خوارزمی: ۱۴۵، بحار الانوار: ۱۴۷/۳۸

امیر و آغاز رسالت

همین اراده الهی بود که پیامبر خدا ﷺ در جای جای رسالت خویش، به تبلیغ آن مأمور بود و از آغازین روزهای رسالت جهانی خویش آن را سرلوحة برنامه‌های الهی خویش قرار داد و بر این امر مهم و حیاتی پافشاری می‌نمود.

خداوند متعال به پیامبر خویش فرمود:

(فَاضْدَعْ بِطَا تُؤْمِنْ)؛^۱

آن چه را مأموریت داری آشکار کن.

پس از نزول این آیه و فرمان الهی، پیامبر اکرم ﷺ رسالت و نبوت خویش را بر قبیله‌های عرب عرضه کرد و آنان را به اسلام دعوت نمود. ابن هشام حمیری در کتاب السیره النبویه می‌نویسد:

پیامبر خدا ﷺ در اجرای فرمان الهی به فراخوانی قبایل عرب پرداخت. روزی حضرتش نزد قبیله «عامر بن صعصعه» رفت و آنان را به ایمان به خدا فراخواند و رسالت و نبوت خود را بر آنان عرضه کرد.

بُحَيْرَةُ بْنُ فَرَاسٍ بْنُ نَمَائِنَدَگَى از قبیله خود برخاست و به مردم قبیله گفت: به خدا سوگند! اگر این جوان قریشی در اختیار من بود

۱. سوره حجر آیه ۹۴.

تمام عرب را به چنگ خود در می‌آوردم.

آن گاه به پیامبر اکرم ﷺ رو کرد و عرضه داشت: اگر ما با تو بر آن
چه می‌خواهی پیمان بینیم، سپس خدا، تو را بر مخالفان پیروز
گرداند، آیا پس از تو، این امر در دست ما خواهد بود؟

پیام آورالهی فرمود:

الْأَمْرُ إِلَيْهِ يَضْعُفُ حَيْثُ يَشَاءُ؛

این کار به دست خداوند است و برای هر کس بخواهد قرار
می‌دهد.

آن فرد پاسخ داد: تو می‌خواهی ما را دم تیغ دیگر قبیله‌ها
قراردهی و آن گاه که پیروزشی این کار، دست دیگران باشد. ما به تو
نیازی نداریم.

آنان با این استدلال (و با این درخواست) از پذیرفتن فراخوانی
رسول خدا ﷺ سر باز زدند.^۱

پیامبر خدا ﷺ در آن شرایط سخت و حساس که همه قریش رو در
روی آن حضرت قرار گرفته بودند پاسخ الهی را با تمام توان بر آنان
فرمود و زمینه را برای شکوفایی غدیر فراهم کرد.

۱. السیره النبویة: ج ۱ ص ۲۸۹، ر.ک: الغدیر: ۳۷۶/۵، الکامل فی التاریخ:
الامامه فی أہم الکتب الکلامیة: ۴۸، ۹۳/۲

فراخوانِ فراغیر خدایی

چراکه غدیر، فراخوانِ فراغیر خدایی، ولایت کبری، آراستن و کامل ساختن دین و پایان بخشیدن به نعمت و خشنودی و رضامندی پروردگار جهانیان است.

غدیر، قضیه سرنوشت‌ساز و حساس تاریخ بشری است که حرکت فکری مهمی را پیش روی میلیون‌ها انسان قرار می‌دهد که با الهام از این واقعه حیاتی و با آیین عقل و دین، راه فضیلت و برتری را پیش گیرند و مراحل سیادت، شکوه و عظمت خویش را طی کنند و به سر منزل رستگاری و کمال انسانی نایل گردند.

غدیر، سرمنزل کمال و سرآغاز پرتو افسانی انوار الهی است و همین آغاز برابر همه رسالت پایانی، خاتم پیامبران و پیام آوران پیشین است.

غدیر، ابتدای راه مستقیمی که انتها و تفصیل آن ظهور است. آفریدگار هستی بخش غدیر را از آن روی پدید آورد تا انسان را در بستر تعالیٰ و تکامل قرار دهد و دوران سعادت و رستگاری جوامع انسانی را در دوران ظهور رقم زند و تجلی کامل آن را به جهان هستی نشان دهد.

حلقه پیوند انسان با آفریدگار

غدیر، همان حلقه اتصال و پیوند انسان با آفریدگار اوست که هم چون دستِ الهی به وسیله «یدالله» حقیقی امیر مؤمنان علی علیاً از آسمان به سوی زمین دراز شده که دست انسان‌ها را بگیرد، آن‌ها را در شاه راه هدایت قرار دهد، و سعادت و نیک بختی دو جهان آن‌ها را رقم زند. از این روست که منتظران ظهور وارث غدیر که از چشمۀ سار زلال غدیر چشیده‌اند پگاه هر آدینه ناله سر می‌دهند و می‌گویند:

أَيْنَ السَّبِّبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ؟

أَيْنَ صَاحِبُ يَوْمِ الْفَتْحِ وَتَاثِرُ رَايَةِ الْهُدَى؟^۱

آن رشتهٔ پیوند میان زمین و آسمان کجاست؟ آن دلیر مرد روز پیروزی و برافرازندۀ پرچم هدایت، کجاست؟

۱. دعای ندب؛ برنامه اعتقادی - عملی منتظران: ۴۴.

غدیر و آزمون الهی

غدیر، آن آزمون الهی است که در بستر آزادی و انتخاب انسان،
شکل گرفت و همان شاه راه هدایت است که خداوند متعال از لطف
بی پایان خویش آن را پدید آورد و فرمود:

﴿إِنَّا هَدَيْنَاكُمْ إِلَيْهِ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرُوا وَإِمَّا كَفُورًا﴾^۱

به راستی ما راه را به او نشان دادیم، خواه سپاس گزار و
پذیرا باشد و خواه ناسپاس و روی گردان.

این هدایت الهی را غدیر را معنا بخشد تا انسان با کمال آزادی در
انتخاب، راه مستقیم و سعادت غدیر را برگزیند یا راه سقیفه و گمراهی
و شقاوت و بدبخشی را.

پیمان غدیر در شرایطی بسته شد که شیاطین و منافقانی به کمین
نشسته بودند که هم‌چون خفّاشان شب پرست متظر غروب آفتاب
رسالت بودند تا عرصه را از دست آفتاب ولایت بر بایند و دنیا را در
ظلمت جهل، عناد و گمراهی خویش فروبرند و دوران تاریک غیبت و
حرمان از مولای مهربان را شکل دهند.

۱. سوره انسان آیه ۳.

پنج مژده شادمانی

اما پدید آورنده غدیر؛ خدای مهریان در آن روز، کفرو رزان را از دین حق که همان ولایت امیر مؤمنان علی علی‌الله‌است نو مید کرد و فرمود:

﴿الْيَوْمَ يَسْسَرُ اللَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ﴾^۱

امروز آنان که کفر ورزیدند از دین شما مایوس گشتدند.
و در آن روز خدای متعال رهپویان غدیر را با پنج مژده مسرور ساخت:

۱. اكمال دین ،

۲. اتمام نعمت ،

۳. رضامندی و خشنودی خدای رحمان ،

۴. اهانت به شیطان ،

۵. نامیدی و یأس منکران .

البته حقیقت یأس کفرو رزان در عصر ظهور و به دست توانمند و باکفایت میراث دار غدیر حضرت بقیة الله الاعظم علی‌الله تحقق خواهد یافت. جابر می گوید: امام باقر علی‌الله در ذیل این آیه شریفه فرمود: **يَوْمَ يَقُومُ الْقَائِمُ علی‌الله يَسْسَرَ بَنُو أُمَّةٍ. فَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْسُوا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ علی‌الله**^۲ ،

۱. سوره مائدہ آیه ۳.

۲. بحار الانوار: ۵۴/۵۱ حدیث ۳۹، تفسیر عیاشی: ۲۹۲/۱ حدیث ۱۹.

آن روز که قائم علیله قیام کند، بنی امیه نومید می‌شوند. آن‌ها هستند که کافر گشتند و از آل محمد علیله نومید می‌گردند. به هنگام ظهور امام عصر علیله خط فکری شیطانی اموی نابود و خط فکری الهی غدیر، بر جهان هستی حاکم خواهد شد؛ چرا که غدیر، همان آغاز یک راه است که پایان آن، ظهور خواهد بود و اسلام بدون غدیر بی‌محتوی خواهد بود و غدیر بدون ظهور، تجلی‌گاه جهانی و آرمانی نخواهد داشت.

غدیر و رسالت جهانی

غدیر، آن پیشوای هدایت‌گری است که رسالت جهانی خاتم پیامبران را به عهده گرفت و امت را امامت و رهبری کرد تا هدف غایی خدای بزرگ از ارسال رسولش را محقق سازد. آن جا که فرمود:

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظَهِّرَهُ عَلَى الِّذِينَ كُلَّهُ وَ لَوْكَرَهُ الْمُشْرِكُونَ﴾^۱

او کسی است که رسولش را با هدایت و آیین حق فرستاد، تا آن را برهمه آیین‌ها پیروز گرداند، گرچه شرک ورزان کراحت داشته باشند.

۱. سوره صف آیه ۹

در این آیه نکاتی چند در نگاه ابتدایی قابل تأمل و اندیشه است:

۱. خدای سبحان که از لطف بی پایانش برای کمال و سعادت

انسان، پیامبر خویش را فرستاد.

۲. همو، پیامبر و فرستاده خویش را انتخاب فرمود.

۳. دو هدف مهم و حیاتی:

الف) هدایت انسان به کمال آفرینشی خود.

ب) آیین حق که آیین‌های باطل و نسخ شده الهی را کنار

می‌زند و مکاتب بشری را بیرون می‌سازد.

۴. پیروزی در برابر همه آیین‌های الهی نسخ شده و مکاتب

بشری.

۵. منکران حق یا کفرو رزانند یا مشرکان که تمام گروه‌های باطل

را دربر می‌گیرد.

امام کاظم علیه السلام در تفسیر این آیه شریفه چنین می‌فرماید:

﴿هُوَ الَّذِي أَمَرَ (رَسُولَهُ) بِالْوَلَايَةِ لِوَصِيَّهِ وَالْوَلَايَةِ،

هِيَ دِينُ الْحَقِّ﴾.

﴿يُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ﴾؛ يُظْهِرُهُ عَلَى جَمِيعِ الْأَدْيَانِ عِنْدَ

﴿قِيَامِ الْقَائِمِ علیهِ﴾.

يَقُولُ اللَّهُ: «وَاللَّهُ مُتِمٌ نُورٍ»؛ وَكَايَةُ الْقَائِمِ، «وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»^۱ بِوَلَايَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ^۲

اوست که رسولش را به ولایت وصی خود امر کرد و ولایت، همان دین حق است.

«تا آن را بر هر دینی پیروز گرداند»؛ یعنی آن را در زمان قیام قائم علیله بر همه دین‌ها پیروز سازد.

خداآوند می‌فرماید: «وَخَدَا تَمَامَ كَنْدَهُ نُورَ خُودَ» یعنی ولایت قائم علیله «است؛ اگرچه کفرو رزان» به ولایت علی علیله «کراحت داشته باشند».

با عنایت به تفسیر مفسر حقيقی کلام آسمانی قرآن؛ یعنی امام کاظم علیله ارتباط و پیوند ناگستنی بین غدیر و ظهور، دیده هر انسان حق جو را روشن می‌سازد.

دین که همه انسان‌های عقل گرا و آزاد اندیش با فطرت خود در پی آن هستند و بدون آن، انسان هیچ هویتی ندارد و شخصیت راستین او تنها در گروه پیوند با دین است، به عنوان ولایت امیر مؤمنان علی علیله که جانشین بلافصل پیامبر رحمت است، مطرح می‌شود و ولایت، همان دین حق است که بالاترین آرمان انسان خداباور است.

۱. همان آیه ۸

۲. الكافی: ۱/۴۳۲ حدیث ۹۱

از طرفی، ادامه این ولایت همان، ولایت فرزند غدیر و آخرين جانشين امير عالم هستی است که همو پایان بخش بساط کفرو رزان به ولایت جدّ بزرگوارش امير مؤمنان علی علیه السلام خواهد بود.

در سخن دیگری ابو بصیر می گوید: امام صادق علیه السلام فرمود:

وَاللَّهِ، مَا نَزَّلَ تَأْوِيلُهَا بَعْدُ وَ لَا يَنْزِلُ تَأْوِيلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجَ
الْقَائِمُ علیه السلام، فَإِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ علیه السلام لَمْ يَقِنْ كَافِرٌ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ
وَلَا مُشْرِكٌ بِالإِيمَامِ إِلَّا كَرِهَ خُرُوجَهُ...!

به خدا سوگند، این آيه تحقق نیافته و تحقق نمی یابد تا روزی که قائم علیه السلام ظهور کند. هنگامی که او ظهور کند هیچ کافر به خدای بزرگ و یا مشرک به امام نمی ماند مگر آن که ظهور او را دوست نخواهد داشت ...

انسان و بازگشت به غدیر

خدای مهربان در نظام حکیمانه و والای خویش، در طراحی آفرینش انسان و جهان، محتوایی متقن و اصیل دارد. انسان راه را کمال است؛ اما با برنامه مدون دین حق.

عامل اصلی و عنصر اساسی در این نقشه الهی همان وجود راهنماست که در واقع حلقه واسطی است که حلقه های دیگر این

مجموعه را به هم پیوند می‌دهد، همو به آفرینش جهان و عبادت انسان، معنا می‌بخشد و نظام هستی را هدفمند می‌سازد.

بنابراین، غدیر استمرار حلقه پیوند انسان با آفریدگار او؛ خدای مهربان است و این سنت تغییرناپذیر خداوند متعال در جهان و لازمه اختیار و انتخاب انسان است و از این رو:

✓ انسان با اختیار خود با غدیر و امام معصوم آن یعنی امیر مؤمنان علی علی‌الله بیعت می‌کند.

✓ از او پیروی می‌نماید.

✓ در پرتو مکتب او تربیت می‌شود.

✓ در راستای اهداف و آرمان‌های الهی این مکتب فدایکاری می‌نماید.

✓ و بر عهد و پیمان خود پایبند است.

در نتیجه آفریدگار او نیز به عهد و پیمان خود وفا می‌کند و سعادت دنیا و جهان آخرت را به او ارزانی می‌دارد که می‌فرماید:

﴿أَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ﴾؛^۱

به عهد من وفا کنید من نیز به عهد شما وفا می‌نمایم.

سَمَاعَهُ مَنْ كَوَيْدَ: اِمامُ صَادِقٌ عَلَيْهِ الْكَلَّا در ذیل این آیه شریفه می فرماید:
بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ الْكَلَّا أَوْفِ لَكُمْ بِالجَنَّةِ؛^۱
 به ولایت امیر مؤمنان علیه السلام وفا کنید، من نیز برای شما به
 عهد بهشت وفا می نمایم.

جلوه غدیر در دو محور اساسی

با عنایت به این روایت نورانی، غدیر با دوران ظهور فرزند امیر مؤمنان علی علیه السلام یعنی حضرت صاحب الامر عجل الله تعالى فرجه الشریف ارتباط مستقیمی دارد. غدیر در دو بعد جلوه گردید:

۱. بُعد معنوی،

۲. بُعد دنیا ای.

در بعد معنوی انسان را در مراتب ایمان، کمال، رشد و تکامل روحی به قرب حضرت حق بالا بردا.

و در بعد دنیا ای بهترین شیوه بهره برداری از جهان هستی را در اختیار انسان قرار دهد و او را عظمت بخشد.

۱. الكافی: ۴۳۱/۱، بحار الانوار: ۲۵۸/۲۴.

آفتاب غدیر در پشت ابر غیبت

همه این موارد با اختیار انسان رقم خورد و آن گاه که انسان؛
 یا با غدیر بیعت نکرد؛
 و یا بیعت آن را شکست و سالار آن را تنها گذاشت؛
 دوران غیبت و محرومیت از راهنمای پیوند دهنده نظام هستی با
 آفریدگار و انسان، شکل گرفت و پرده‌ای میان او و راهنمای مهریان و
 مربی هدایت گر افکنده شد،
 آفتاب عالم تاب غدیر در پشت ابرهای سیاه جهل و عناد و کفر و
 نفاق ماند،

سراسر گیتی را با حکومت غاصب حتیری^۱ سیاهی فراگرفت،
 و اسرار و رازهای غدیر هم‌چنان در سینه صاحب آن، امیر عالم
 هستی ماند که فرمود:

کانَ لِرَسُولِ اللَّهِ سِرْرٌ لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا قَلِيلٌ ... وَلَوْلَا طُغَاةُ هَذِهِ
 الْأُمَّةَ لَبَثَثُتُ هَذَا السِّرْرٌ^۲

۱. حتیر کنایه از نخستین غاصب حق خلفای الهی است. ر.ک: بحار الانوار:

.۳۳۶/۳۵

۲. بحار الانوار: .۳۶/۹۵

پیامبر خدا ﷺ را زی داشت که جز اندکی آن را نمی‌دانستند ... و اگر طاغوت‌های این امت نبودند این راز را فاش و منتشر می‌کردم.

آری، این اسرار جز به تعداد اندکی از بزرگان و برترین اولیای امیر مؤمنان علی علیهم السلام فاش نشد، چرا که مردم توان پذیرش و درک حقایق معنوی را نداشتند و این شیوه در میان مقصومین علیهم السلام ادامه داشت تا آن گاه که آخرین وصی امیر مؤمنان علی علیهم السلام حضرت مهدی علیهم السلام قیام نماید که خدای سبحان می‌فرماید:

﴿وَ اللَّيْلٌ إِذَا يَشِيرُ﴾^۱

سوگند به شب، آن گاه که سپری شود.

امام صادق علیهم السلام در تفسیر این آیه کریمه می‌فرماید:

هی دوّلَةُ حَبْتَرٍ، فَهِيَ تَشْرِيِي إِلَى قِيَامِ الْقَائِمِ علیهم السلام^۲

منظور از شب، همان دولت حبتر است که تا قیام قائم علیهم السلام ادامه می‌یابد.

و آن گاه که انسان در پایان دوران غیبت به خود آید و به عهد خود وفا کند، همین، در تحقق ظهور نور نقش خواهد داشت.

۱. سوره فجر آیه ۴.

۲. بحار الانوار: ۷۸/۲۴

به سخن دیگر، اگر مردم - گرچه در ضمیر ناخوداگاه خویش - از خط فکری باطل شیطانی خسته شوند و به سوی غدیر و آرمان‌های آن بازگردند و با نخستین امام معصوم دوباره عهد و پیمان ببندند و غدیر در همه جا فراگیر و فرهنگ جهانی گردد، لطف الهی شامل جهان هستی خواهد شد و همین، نقش مهمی در فرارسیدن دوران شکوهمند ظهور خواهد داشت.

وارث ولایت غدیر و گلهای از یاران

به راستی اگر انسان امروزی به ویژه مسلمانان - که در دنیای لبریز از ستم و تباہی و فساد زندگی می‌کنند و چنین دنیایی نتیجه دوری از مکتب غدیر و پیمان شکستن با صاحب آن و ولایت است - از این دنیا خسته و آزرده‌اند، چاره‌ای جز بازگشت به غدیر و پیمان مجدد با صاحب ولایت ندارند که نتیجه این اقدام خردمندانه حرکت به سوی ظهور خواهد بود که تحقق بخششته به آرمان‌های غدیر است. امام عصر علیله در این زمینه می‌فرماید:

وَ لَوْ أَنَّ أَشْيَا عَنَا - وَفَقَهُمُ اللَّهُ لِطَاعَتِهِ - عَلَى اجْتِمَاعِ مِنَ الْقُلُوبِ فِي الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ عَلَيْهِمْ لَمَا تَأْخَرَ عَنْهُمُ الْيَمْنُ بِلِقَائِنَا
وَ لَتَعْجَلَتْ لَهُمُ السَّعَادَةُ...^۱

۱. الاحتجاج: ۴۹۹/۲، بحار الانوار: ۱۷۶/۵۳.

و اگر شیعیان ما - که خداوند به طاعت خویش موفقشان
بدارد - در وفا به پیمانی که با ما دارند یکپارچه و همدل
می‌شدند، هرگز ملاقات ما و سعادت حضور در محضر ما با
معرفت حقیقی به تأخیر نمی‌افتد و به زودی نصیشان

می‌شد ...

در این راستا چه زیبا سروده منتظر دلسوخته:
 اگر قَدْر تو را دانسته بودیم وگر عهد وفا نشکسته بودیم
 دل مَاخانه‌ها غم‌ها نمی‌شد غم هجران نصیب مانمی‌شد
 اگر شرط تولّا کرده بودیم هر آن چه گفته بودی کرده بودیم
 نمی‌شد روز مَاشام سیاهی نمی‌شد قسمت مَا این تباہی^۱
 آری، کوتاهی و عدم وفای به عهد و پیمان الهی در روز غدیر
 موجب محرومیت جهان بشری از این فیض بزرگ الهی شد.

انسان و جبران کوتاهی

اینک برای جبران این رفتار، بایستی دست بیعت با وارث غدیر
 داد؛ چرا که ظهور شکوهمند او، آخرين و شیرین ترین مرحله طراحی
 آفرینش است. ظهور او، پایان همه ناکامی‌ها، نابه سامانی‌ها و
 تلخی‌های زندگی انسانی است.

۱. رمز ظهور نور: ۶۰ و ۱۶

فقط در دوران طلایی ظهور حقیقت غدیر برای جهانیان جلوه‌گر خواهد شد، انسان‌ها درخواهند یافت که در تمام دوران هستی خود چه قدر بدان نیاز داشتند.

آن گاه در آن عصر درمی‌یابند که طعم شیرین زندگی راستین انسانی در کوثر غدیر نهفته بود که لذت غدیر، در زمزم زلال و گوارای ظهور، تجلی کرده است.

رازهای غدیر

همینک رازهای سینه دروازه دانش نبوی حضرت مرتضی علی علیّاً از زبان ترجمان الهی حضرت بقیة الله الاعظم علیّاً رازگشایی می‌شود، آن جا که به کمیل می‌فرماید:

يَا كُمِيلُ! إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ الْكَلَمُ أَدْبَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ وَ هُوَ أَدَبُنِي،
وَ أَنَا أُؤَدِّبُ الْمُؤْمِنِينَ وَ أُورِثُ الْأَدَبَ الْمُكَرَّمِينَ.

يَا كُمِيلُ! مَا مِنْ عِلْمٍ إِلَّا وَ أَنَا أَفْتَحُهُ وَ مَا مِنْ سِرٍّ إِلَّا وَ
الْقَائِمُ عَلَيْهِ يَخْتِمُهُ؛

ای کمیل! به راستی خداوند متعال رسول خدا علیّه‌الله را تربیت کرد و همو به تربیت من پرداخت و من نیز مؤمنان را

تربيت می‌کنم و آداب زندگی را برای مردم گرامی به ارت
می‌گذارم.

ای کمیل! هیچ دانشی نیست مگر آن که من آن را آغاز کنم
و هیچ رازی نیست مگر آن که قائم علیله پرده از آن
برداشته و آن را به پایان برساند.

آری، در آن زمان انسان، خود و جهان هستی را خواهد فهمید، و
در آن دوران شکوهمند ساکنانِ باغ سرسبز و پر طراوت ظهور خواهند
فهمید که شجره طیبه آفرینش به بار نشسته است، گرچه باغبانِ مهربان
از همان آغاز در بیابان‌های گرم و سوزان غدیر انسان‌ها را از کویر گرم و
کشنده گمراهی و تباہی شیطان‌ها و طاغوت‌ها آگاه ساخت و به این
باغِ زندگی بخش و روح افزا، فرانخواند.

فصل دوم

جذب
النظر
الإيجابي
السلبي

آرمان الهی غدیر

آرمان الهی غدیر، همان ضمانت رستگاری، سعادت و کمال انسان در طول تاریخ است. در این نگاه، انسان؛ به ویژه مسلمانان برای نیل به خوش بختی و سعادت بایستی در مسیر الهی غدیر حرکت کنند.

اسفا که خط انحرافی سقیفه و ادامه آن تا دوران ظهر میراث دار غدیر، انسان را از صراط مستقیم منحرف کرد، هویت راستین او را دگرگون ساخت و او را در رسیدن به آرمان والای غدیر محروم نمود. خرسندیم و بر این باوریم که طبق وعده الهی اهداف والای غدیر در دوران ظهر شکوهمند صاحب میراث ولایت غدیر ظاهر خواهد شد.

اینک در چند محور به جلوه‌هایی از غدیر در عصر ظهر نگاهی گذرا داریم.

غدیر نماد حق

در جهان هستی دو راه پیش روی انسان قرار دارد که در مسیر زندگی خود، با اختیار خویش یکی را برمی‌گزیند:

۱. راه حق،

۲. راه باطل.

حق، در لغت به معنای ثبوت، استحکام، صحّت و مطابقت است و هر چه ثابت باشد و هیچ شکی در آن، راه نداشته باشد از آن به حق تعبیر می‌نمایند.

از طرفی، حق، نقیض باطل است و هر چیز زایل شونده و نابود شدنی را باطل گویند.^۱

بنابراین، باطل نابود است و حق ثابت و ماندنی که هرگز از بین نمی‌رود، عوض نمی‌شود و همواره محفوظ است.

قرآن کریم می‌فرماید:

﴿فَمَا ذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضُّلُلُ﴾^۲

آیا بعد از حق چیزی جز ضلالت و گمراهی وجود دارد؟

۱. ر.ک: المفردات فی غریب القرآن: ۱۲۵.

۲. سوره یونس آیه ۳۴.

از ویژگی‌های مهم حق این است که حق، خود را معرفی می‌کند و به معرفت نیاز ندارد، دیگران بایستی به وسیله حق شناخته شوند. حق میزان، ملاک و معیار شناخت است.

از این روست که در بحبوحه جنگ جمل - که جنگ میان حق و باطل بود - یکی از سپاهیان، به خدمت امیر حق امیر مؤمنان علی علیه السلام آمد و عرض کرد: ای امیر مؤمنان! من در شک و تردیدم؛ سپاهی از طلحه، زبیر، عایشه و بزرگان اصحاب پیامبر شکل گرفته و رو در روی آن‌ها، شما داماد پیامبر خدا علیه السلام و اصحاب شما هستید؛ من در تردیدم، حق در کدام طرف است؟

جانشین به حق پیامبر رحمت علی مرتضی علیه السلام فرمود:

إِعْرِفِ الْحَقَّ تَعْرِفُ أَهْلَهُ!

تو نخست حق را بشناس و آن گاه اهل حق را خواهی شناخت.

امیر مؤمنان علی علیه السلام با این بیان رسماً و گویا فرمول بسیار دقیق و منطقی در اختیار همه حق جویان جوامع بشری قرار داد که تا دوران ظهور به کار می‌رود و در همه دوران‌ها حق با باطل آمیخته می‌شود و تشخیص حق از باطل بسی سنگین می‌گردد. اما فقط در عصر ظهور

۱. انساب الأشراف: ۲۳۸، فیض الغدیر: ۲۷۲/۱، تاریخ یعقوبی: ۲۱۰/۲

حق به تنهایی آشکار خواهد شد و باطل نابود خواهد گشت.
آری غدیر، نماد کامل حق را پس از پیامبر خدا ﷺ به جهانیان
عرضه کرد. در حدیث شریف قطعی که شیعه و سنی نقل کرده‌اند،
پیامبر اکرم ﷺ فرمود:

عَلَيْ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلَيْ لَا يَقْتَرِقُانِ؛^۱
علی هماره با حق است و حق همراه علی است و از هم جدا
نخواهند شد.

این حدیث را بیش از ۲۰ صحابی از پیامبر رحمت حضرت
محمد ﷺ نقل کرده‌اند.

از ویژگی‌های دیگر حق این است که حق در جایگاه خود قرار دارد
و انسان طالب حق بایستی در جست و جوی آن باشد و به حضور آن
برود. قرآن کریم می‌فرماید:

﴿وَ قُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَهُنَّ شَاةٌ فَلْيَوْمِنْ وَ مَنْ شَاةٌ
فَلْيَكُفُرْ﴾؛^۲

۱. این حدیث شریف در منابع معتبر شیعی و سنی آمده است. برای نمونه ر.ک:
الاحتجاج: ۷۵/۱، الخصال: ۴۹۶، بحار الانوار: ۴۳۲/۱۰، تاریخ بغداد: ۳۲۲/۱۴،
تاریخ مدینة دمشق: ۴۴۹/۴۲، بنایع المؤذنة: ۱۷۳/۱.

۲. سوره کهف آیه ۲۹.

بگو: «این حق است از سوی پروردگار تان. پس هر کس می‌خواهد ایمان بیاورد و حق را بپذیرد و هر کس می‌خواهد کافر گردد».

انسان باید در پی حق باشد و از آن پیروی کند تا در مسیر کمال آفرینشی خود قرار گیرد. از این روست که پیامبر به حق خدا حضرت محمد مصطفی ﷺ در سخنی به وصی به حق خویش علی مرتضی علیہ السلام فرمود:

یاعلی! أَنْتَ بِمَنْزِلَةِ الْكَعْبَةِ تُؤْتَى وَلَا تَأْتِي؛^۱
 ای علی! جایگاه تو به سان جایگاه کعبه است که مردم بایستی به سراغ آن بروند و کعبه به سراغ آنها نمی‌رود.
 حقیقت کلام رسول حق، در قرآن فرستاده شده از جانب حق این گونه جلوه می‌کند:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنِ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ﴾؛^۲

بگو: «ای مردم! حق از جانب پروردگار تان به سوی شما

۱. الصراط المستقيم: ۱۱۱/۳، المناقب: ۳۸/۳، بحار الانوار: ۴۸/۳۹.

۲. سوره یونس آیه ۱۰۸.

آمد، هر کس در سایه آن هدایت باید خود هدایت شده و هر کس گمراه گردد، به زیان خود گمراه می‌گردد و من وکیل شما نیستم».

و همین بستر آزادی اندیشه و حق جویی در عصر پیشوایان معمصوم علیه السلام و دوران تاریک غیبت - که باطل گرایان و دشمنان سرسخت حق در برابر حق قرار گرفتند و باطل به اوج جولان گری خود رسید - گستردۀ شد تا انسان با اختیار خود:

- ✓ در پی حق باشد،
- ✓ با آگاهی کامل راه حق را انتخاب نماید.

جلوه کامل این نصاد حق آن گاه خواهد بود که امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌فرماید:

إِنَّمَا نَادَى مُنَادٍ مِنَ النَّاسِ: أَنَّ الْحَقَّ فِي آلِ مُحَمَّدٍ علیه السلام.
فَعِنْدَ ذَلِكَ يَظْهَرُ الصَّهْدِي علیه السلام عَلَى أَفْوَاءِ النَّاسِ وَيَشْرَبُونَ ذِكْرَهُ، فَلَا يَكُونُ لَهُمْ ذِكْرٌ غَيْرُهُ؛^۱

آن گاه که منادی آسمانی بانگ برآورد: به راستی حق با آل محمد علیه السلام است؛ نام مقدس مهدی علیه السلام بر سر زبانها می‌افتد و مهر و محبت او در دل‌ها جای می‌گیرد و کاری جز یاد او نخواهد داشت.

۱. التشریف بالمن: ۵۹، منتخب الاثر: ۲۱۵ حدیث ۶۶.

و در این هنگام این آیه کریمه تأویل خواهد شد که:

﴿جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾^۱

حق آمد، و باطل نابود شد؛ به یقین باطل نابود شدنی است.

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ عَلَيْهِ ذَهَبَتْ دُولَةُ الْبَاطِلِ^۲

آن گاه که حضرت قائم علیه السلام قیام کند، دولت باطل نابود

خواهد شد.

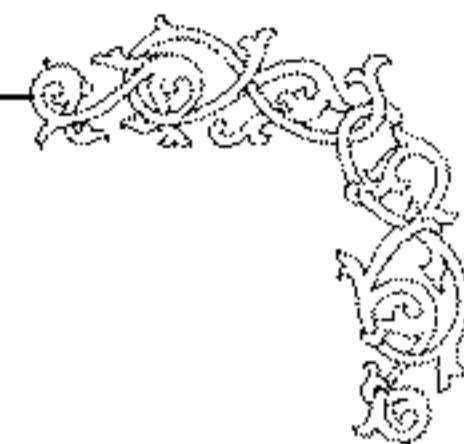
آری، چرخ گردون هماره به کام ستمگران نخواهد چرخید،
و کابوس خفغان و اختناق برای همیشه زندگی انسان‌ها را تیره
و تار نخواهد ساخت؟

و به زودی، روزگاری فراخواهد رسید که در آن روزگار طومار
ستم درهم خواهد پیچید،
و پرچم حق بر فراز پهنه گیتی به اهتزاز خواهد آمد.

باش تا صبح دولتش بدمد...

۱. سوره اسراء آیه ۸۱

۲. الكافی: ۲۸۸/۸، بحار الانوار: ۳۱۳/۲۴.

غدیر و عدالت علوی

قرآن کریم به هنگام سخن از هدف از بعثت پیامبران الهی، عدالت و دادگری را مطرح می‌کند و می‌فرماید:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِبْلِيسَاتٍ وَأَنْزَلْنَا مَقْهُومَ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِمَا لِقْنَطِرٍ﴾^۱

ما رسولان خود را با دلایل روشن فرستادیم، و با آن‌ها کتاب (آسمانی) و میزان (شناسایی حق از باطل) فروفرستادیم تا مردم به عدالت قیام کنند.

برنامه پیامبر اکرم ﷺ نیز که سرآمد و خاتم پیامبران الهی است، همین اجرا و پیاده کردن قسط و عدل در بین مردم بود که با تحقیق گلواژه عدالت و دادگری در بعد فردی و اجتماعی، انسان، گمشده خود در تمام قرون و اعصار را به دست می‌آورد.

عدالت نبوی با همه ابعادش به وسیله خداوند متعال توسط رسول اکرم ﷺ به نفس تقیس ایشان حضرت علی علیه السلام واگذار شد و به طور عملی و نظری با همه ابعادش در بین جانشینان آن حضرت؛ پیشوایان معصوم علیهم السلام هر چند محدود، استمرار یافت تا در عصر

۱. سوره حیدر آیه ۲۵

ظهور، با دست توانای حضرت امام مهدی علیه السلام به طور کامل، عدالت و دادگری در پهناى گیتی اجرا و پیاده شود، زمین و زمان از عدالت و دادگری لبریز گردد، و انسان آن عصر، با تمام وجود عدالت حقیقی را -که هماره در زلال فطرت خود با آن آشنا بود، اما در هیچ دورانی آن را ندیده بود - احساس و ادراک کند.

اما عملکرد حکومت‌های باطل پس از پیامبر رحمت علیه السلام و عدم پیروی از سُت و روش آن حضرت، جامعه مسلمانان را در مسیری حرکت می‌داد که دست عدل الهی امیرمؤمنان علیه السلام را بسته بود و به جهت عدم کشش جامعه، حضرتش از این روند، گله و شکوه می‌نمودند.

در این زمینه سخنرانی بسیار جان سوزی از امیرمؤمنان علیه السلام نقل شده که مطالعه آن، دل هر متظر عدالت را به درد می‌آورد.^۱

در نقلی آمده: محمد بن مسلم می‌گوید: پیشوای پنجم شیعیان امام باقر علیه السلام فرمود: امیرمؤمنان علیه السلام در ضمن خطبهای فرمود:

أَيُّهَا النَّاسُ! إِنَّمَا بَذُءُ وَقْعَةِ الْفِتْنَ أَهْوَاءُ تُسْبَحُ وَأَحْكَامُ تُبَثَّدَ
يُخَالَفُ فِيهَا كِتَابُ اللَّهِ، يَتَوَلَّنِ فِيهَا رِجَالٌ رِّجَالًا.

۱. برای آگاهی بیشتر ر.ک: الكافی: ۵۸/۸ حدیث ۲۱

فَلَوْ أَنَّ الْبَاطِلَ خَلَصَ لَمْ يَخْفُ عَلَى ذِي حِجَّةِ.
وَلَوْ أَنَّ الْحَقَّ خَلَصَ لَمْ يَكُنْ اخْتِلَافُ.

وَلَكِنْ يُؤْخَذُ مِنْ هَذَا ضِغْطُ وَمِنْ هَذَا ضِغْطٍ فَيُمْرَأُ جَانِ
فَيَجِئُهُ مَعًا.

فَهُنَالِكَ إِسْتَحْوَذَ الشَّيْطَانُ عَلَى أُولَائِهِ وَنَجَى الَّذِينَ سَبَقُتْ
لَهُمْ مِنَ اللَّهِ الْحُسْنَى؛^۱

ای مردم! آغاز آشوب‌ها پیروی از هوس‌ها و قراردادهای
نوظهوری است که مخالف کتاب خداوند است که در این
راستا مردانی در بی مردانی دیگر چنین حکومتی را به
دست می‌گیرند.

بنابراین، اگر باطل به طور خالص خود را نشان می‌داد بر
خردمندان پنهان نبود.

و اگر حق به طور خالص جلوه می‌کرد، هیچ اختلافی در
میان نبود.

ولی بخشی از حق و بخشی از باطل به هم می‌آمیزند و با هم
به مردم ارائه می‌کنند.

در این هنگام است که شیطان بر دوستان خود چیره

می‌گردد و کسانی که از پیش، از سوی خدا وعده نیک به آن‌ها داده شده (یعنی مؤمنان) در آن دوران نجات خواهند یافت.

ما تأمل و اندیشه در این کلام بسیار زیبا، مهم و حیاتی را به عهده منتظران حقیقت جو واگذار می‌نماییم و در دل مولای مهربان و روشن‌گری آن بزرگوار را با این تعبیر پی می‌گیریم:

اما با این وصف، پیامبر خدا ﷺ در سخنی زیبا عدل علوی را چنین توصیف می‌کند و خطاب به جانشین خود می‌فرماید:

أَنْتَ أَوْلَهُمْ إِيمَانًاٰ وَ أَوْفَاهُمْ بِعَهْدِ اللَّهِ وَ أَقْوَمُهُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ
وَأَقْسَمُهُمْ بِالسَّوْيَةِ وَ أَعْدَلُهُمْ فِي الرَّأْعِيَةِ؛^۱

تو نخستین کسی بودی از آنان که ایمان آورده و به عهد الهی از همه آنان باوفاًتر و در انجام دستورات الهی از همه پایدارتری و در تقسیم بیت المال از همه بیشتر مساوات را در نظر می‌گیری و نسبت به رعیت عادل‌تر هستی.

عدالت و دادگری امیرمؤمنان علی علیه السلام در دوران چند ساله حکومت ظاهری خود ضرب المثلی برای نسل‌های بعدی شد، اما خط سقیفه و باطل گرایان تا روز ظهور، راه عدل و داد را مسدود کردند

و در سایه ظلم و جور و بیداد، چیزی جز تباہی انسان و انحراف او از صراط مستقیم و دگرگونی هویت راستین او، به جهان ارائه ندادند.

غافل از آن که خط راستین غدیر که در پسی عدل الهی است، رستگاری، نیک بختی و کمال را برای انسانها رقم می‌زند و پایان آن نیز مرحله‌ای زیبا، شیرین و دیدنی خواهد بود.

از این رو خلف صالح امیر مؤمنان علی علیله آن ذخیره الهی و معرفی شده در روز غدیر با پرچم عدل و داد علوی ظهور خواهد کرد و عدالت فraigیر و همه جانبه را در جهان هستی برقرار خواهد نمود.^۱

از این روست که بنابر روایات و دعاها فراوانی که در این زمینه رسیده، مهدویت و عدالت، قرین یک دیگرند.

به سخن دیگر، مهدی علیله یعنی عدالت و عدالت همه جانبه و فraigیر یعنی مهدی علیله.

آن جا که در زیارت حضرتش می‌خوانیم:

السلامُ عَلَى الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ وَالْعَدْلِ الْمُشْتَهَرِ؛^۲

سلام بر آن قیام‌کننده‌ای که انتظار او کشیده می‌شود، همان دادگری که شهرت یافته است.

۱. ر.ک: رهایی بخش جهان: ۱۹.

۲. صحیفه مهدیه: ۴۸۴.

امام مهدی علیه السلام همان حاکم معصوم و دادگر در پنهان گیتی و آخرين پناه انسان در جهانی لبریز از ظلم و ستم است که مردم خسته از این دوران، به او پناه می‌آورند.

پیامبر گرامی علیه السلام در توصیف عدالت در زمان فرزندش حضرت امام مهدی علیه السلام می‌فرماید:

تَأْوِي إِلَيْهِ أُمَّةٌ كَمَا يَأْوِي النَّحْلُ إِلَى يَغْسُوبِهَا، يَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوَارًا حَتَّى يَكُونَ النَّاسُ عَلَى مِثْلِ أَمْرِهِمِ الْأَوَّلِ، لَا يُوقَظُ نَائِمًا وَلَا يُهْرَقُ دَمًا؛^۱

مردم به مهدی علیه السلام مهر می‌ورزند و به او پناه می‌برند؛ آن سان که زنبوران عسل به ملکه خود پناه می‌برند.

او عدالت را در سراسر گیتی می‌گستراند؛ چنان که از ستم پر شده بود، به گونه‌ای که صفا و صمیمیت دوران آغاز اسلام به آنها باز می‌گردد. هیچ خفته‌ای را بی‌جهت بیدار نمی‌کنند و هیچ خونی به ناحق ریخته نمی‌شود.

به راستی روزگار رهایی و درخشان ظهور حضرت امام مهدی علیه السلام دیدنی است.

امیر مؤمنان علیه السلام در توصیف آن روزگار با شکوه و تقابل آن با

۱. منتخب الاشر: ۴۷۸، التشریف بالمن: ۷۰

روزگار ناهمگون مدعیان عدالت و باطلگرایان به تابع، درباره دادگری فرزندش می‌فرماید:

يَعْطِفُ الْهَوَى عَلَى الْهُدَى إِذَا عَطَّافُوا الْهُدَى عَلَى الْهَوَى، وَ
يَعْطِفُ الرَّأْيَ عَلَى الْقُرْآنِ إِذَا عَطَّافُوا الْقُرْآنَ عَلَى الرَّأْيِ...
فَيُرِيكُمْ كَيْفَ عَدْلُ السَّيَّرَةِ وَ يُخْبِي مِيتَ الْكِتَابِ وَ السُّنَّةِ؛^۱
آن گاه که دیگران هوا نفسم را بر هدایت مقدم بدارند او
امیال نفسانی را به هدایت بر می‌گرداند و هنگامی که دیگران
قرآن را با رأی خود تفسیر کنند او آراء و افکار را به قرآن
باز می‌گرداند و به شما مردم نشان می‌دهد که چه نیکو
می‌توان به عدالت رفتار نمود. او آموزه‌های فراموش شده
قرآن و سنت را زنده می‌کند.

و در سخن دیگر امام باقر علیه السلام در توصیف دادگری مهدی اهل بیت علیه السلام می‌فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمٌ أَهْلُ الْبَيْتِ قَسَمَ بِالشَّوِيْهَةِ، وَ عَدَلَ فِي الرَّعِيَّةِ
فَمَنْ أَطَاعَهُ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَ مَنْ عَصَاهُ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ...^۲

هنگامی که قائم اهل بیت علیه السلام قیام کند، اموال را به طور

۱. نهج البلاغه: خطبه ۱۳۸، بحار الانوار: ۵۴۹/۳۱ و ۱۳۰/۵۱.

۲. الغیه، نعمانی: ۲۴۳، بحار الانوار: ۳۵۱/۵۲.

مساوی تقسیم می‌کند و عدالت را میان رعیت و مردم اجرا می‌نماید. هر کس از او اطاعت کند در واقع از خدا اطاعت کرده و هر کس از او نافرمانی کند در واقع از خدا نافرمانی کرده است.

روشن است که سخن در باره عدالت حضرت امام مهدی علیه السلام و جلوه آن در عصر شکوهمند آن امام مهربانی‌ها، فراوان است که در جای خود به تفصیل بایستی در عرصه نظری از نظر ماهیت، مبانی، ابعاد، شاخص‌ها، آثار و... و در عرصه عملی از نظر شیوه‌های اجرا، نمونه‌ها و مصادیق آن، پژوهش و بررسی شود.

جلوه‌هایی از سیره علوی

تردیدی نیست که دوران ظهور حضرت امام مهدی علیه السلام در واقع استمرار حرکت پیامبران و امامان و اهداف و آرمان‌های آنان، همان اهداف و آرمان‌های پیامبران الهی و پیشوایان معصوم علیهم السلام است.

به تعبیر دیگر، حضرت امام مهدی علیه السلام ادامه دهنده راه حضرت محمد مصطفی علیه السلام، علی مرتضی، فاطمه زهرا و دیگر ائمه اطهار علیهم السلام و در یک سخن، راه و روش آن بزرگوار استمرار نبوت و امامت است.

از این روست که در روایات فراوانی از سیره و روش هدایتگری حضرت امام مهدی علیه السلام سخن به میان آمده و سیره آن حضرت همان سیره رسول خدا و علی مرتضی علیهم السلام بیان شده است. در روایتی بسیار زیبا امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی می‌فرماید:

أَنْ يَسِيرَ فِيهِمْ بِسِيرَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَ يَعْمَلَ فِيهِمْ
بِعَمَلِهِ...!

مهدی علیه السلام در میان آنان به سیره پیامبر خدا صلوات الله عليه وآله وسالم رفتار می‌کند و راه و روش او را انجام می‌دهد ...

در سخن دیگری حماد بن عثمان می‌گوید: پیشوای ششم حضرت امام صادق علیه السلام در ضمن حدیثی فرمود:

أَنَّ قَائِمَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ عليهم السلام إِذَا قَامَ لَيْسَ ثِيَابَ عَلَيْهِ علیه السلام وَسَارَ
بِسِيرَةِ عَلَيِّ علیه السلام؛

هنگامی که قائم ما اهل بیت عليهم السلام قیام کند، هم‌جون علی علیه السلام لباس خواهد پوشید و به سیره و روش علی علیه السلام رفتار خواهد کرد.

بنابر روایت دیگر، حتی شیوه زندگی حضرت علی علیه السلام در عصر ظهور، در زندگی حضرت امام مهدی علیه السلام جلوه می‌کند.

در حدیثی آمده است:

بَسِيرُ بَسِيرَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَلَا يَعِيشُ إِلَّا عَيْشٌ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ^۱

او از سیره جدش رسول خدا ﷺ پیروی می‌کند، ولی شیوه زندگی او، همچون شیوه زندگی امیر مؤمنان علی علیه السلام است. پر واضح است که در این زمینه روایات فراوانی نقل شده که به همین مقدار بسته می‌نماییم.^۲

رفاه همگانی و نزول برکات آسمانی

به راستی اگر همه مردم دنیا با اختیار خود، غدیر را می‌پذیرفتند و از امیر مؤمنان علی علیه السلام و یازده فرزند آن بزرگوار پیروی می‌کردند، جهان هستی امروزه جلوه دگری داشت؛ مردم در یک مسیر مستقیم الهی به سوی کمال و سعادت دنیا و آخرت حرکت می‌کردند و خیر و نیکی زندگی آنان را فرامی‌گرفت؛ چراکه در زیارت جامعه کبیره می‌خوانیم:

إِنْ ذُكْرَ الْخَيْرِ كُنْتُمْ أَوَّلَهُ وَأَصْلَهُ وَفَرَعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمَأْوَاهُ
وَمُنْتَهَاهُ^۳

۱. روزگار رهایی: ۱/۰۲/۵.

۲. ر.ج: بحار الانوار: ۵۲/۹۰۳ باب ۲۷.

۳. عيون اخبار الرضا علیه السلام: ۱/۸۰۳، فرازی از زیارت جامعه کبیره.

آن گاه که سخن از خیر و نیکی شود شما آغاز آن، اصل و فرع و معدن و جایگاه و پایان آن هستید.

در آن دوران دگر از فقر و گناه، ستم و جور و ذلت و سرکشی خبری نبود. مردم با امام هر زمان در ارتباط بودند و برکات از آسمان بر آنان فرو می‌ریخت و زمین برکات خود را به وسیله امام زمان به مردم آشکار می‌ساخت. حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در این زمینه در سخن گهرباری می‌فرمایند:

وَ تَالِلَهِ لَوْ مَأْلُوا عَنِ الْمَحْجَةِ الْلَّائِحةِ وَ زَالُوا عَنْ قَبْوِ
الْحُجَّةِ الْوَاضِحةِ لَرَدَّهُمْ إِلَيْهَا وَ حَمَلَهُمْ عَلَيْهَا وَ لَسَارُ بِهِمْ
سَيِّرًا سُجُّحاً ...

وَ لَبَانَ لَهُمُ الزَّاهِدُ مِنَ الرَّاغِبِ، وَ الصَّادِقُ مِنَ الْكَاذِبِ (وَ
لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْبَى أَمْثُوا وَ اتَّقُوا كَفَّافَنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ
الشَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ لِكِنْ كَذَّبُوا فَأَخْذَنَاهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ) ۱... ۲

به خدا سوگند! اگر تمام امّت از راه سعادت منحرف شده و از پذیرش راه روشن خودداری می‌کردند، حضرت

۱. سوره اعراف آیه ۹۶.

۲. الاحتجاج: ج ۱ حدیث ۵۰، بحار الانوار: ۱۵۹/۴۳.

(امیر مؤمنان علی عَلِیٌّ) همه آنان را به راه می‌آورد و به آرامی، صحیح و سالم به سعادت و خوش‌بختی می‌کشاند؛ به گونه‌ای که نه خود خسته شود و نه آنان ملول گردند. در نهایت آنان را به سرچشمه آبی گوارا و مطلوب و عاری از هر خس و خاشاک می‌رسانند و سیراب باز می‌گردانند و در پنهان و آشکارا آن‌ها را نصیحت می‌نمود ... در آن هنگام زاهد، از دنیا طلب و راستگو، از دروغگو تمیز داده و شناخته می‌شد.

(خداوند می‌فرماید): «اگر مردم شهرها و آبادی‌ها ایمان می‌آورند و پرهیزکاری پیشه می‌کرند؛ البته درهای آسمان را به رحمت و برکات به روی آنان می‌گشودیم و به زمین اجازه می‌دادیم که خیر و برکات خود را برون اندازد، ولی مردم آیات الهی را تکذیب کردند و به اعمال زشت پرداختند، ما نیز آنان را به کیفر زشتستان مجازات کردیم» ...

اسفا که مردم - جز اندکی - غدیر را نپذیرفتند و از فرمان پیامبر او عَلِیٌّ درباره امیر مؤمنان علی عَلِیٌّ و هدایت‌گران پس از آن بزرگوار

اطاعت نکردند؛

✓ دروازه شهر علم نبوی را بستند،
 ✓ جهان هستی را با ایجاد ابرهای سیاه در برابر آفتاب امامت
 به تاریکی نشاندند،
 ✓ هدایت‌گران پس از پیامبر رحمت را خانه نشین نمودند،
 ✓ جوامع بشری را به صورت آشکار از بهره‌گیری از این انوار
 محروم ساختند،
 ✓ و دوران آخر الزمان را تشکیل دادند که در آن دوران مردم
 به علت قطع ارتباط با امام زمانشان به انواع و اقسام گناهها
 و آلودگی‌ها مبتلا هستند و در زندگی خویش، گناهان را با
 فقر و بیماری و سختی ... توان می‌دهند.
 اما در عصر ظهور این ایده امیر مؤمنان علی علیله و این آرمان
 غدیری به منصة ظهور و بروز می‌رسد و به دست با کفایت فرزند
 برومندش امام مهدی علیله رفاه همگانی سراسر جهان را فرامی‌گیرد،
 جهان آباد می‌گردد،
 مردم از همه مواهب الهی برخوردار می‌شوند،
 و در سایه آن به کمالات عالی می‌رسند.
 امام باقر علیله در سخن زیبایی از امام حسین علیله در وصف آن عصر

چنین نقل می‌کند:

وَلَا يَبْقَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَغْمَى وَلَا مُقْعَدٌ وَلَا مُبْتَلٌ إِلَّا
كَشَفَ اللَّهُ عَنْهُ بَلَاءً هُبَّا أَهْلَ الْبَيْتِ وَلَيَسْرِلَنَّ الْبَرَكَةُ مِنَ
السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ حَتَّىٰ أَنَّ الشَّجَرَةَ لَتَقْصِفُ بِمَا يُرِيدُ اللَّهُ
فِيهَا مِنَ الشَّمَرَةِ ...
وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْبَى آمَنُوا وَاتَّقُوا
لَفَتَخْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا
فَأَخْذُنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»^۱؛

در آن دوران در روی زمین شخص نابینا، زمین‌گیر و
مبتلایی نخواهد بود مگر این که خداوند به وسیله ما اهل
بیت بلا را از او برطرف می‌کند و چنان برکت از آسمان به
زمین نازل می‌شود که شاخه درخت از زیادی میوه
می‌شکند ...

و این است معنای گفتار خداوند متعال که می‌فرماید: «اگر
مردم شهرها و آبادی‌ها ایمان می‌آوردن و پرهیزکاری
پیشه می‌کردند؛ البته درهای آسمان را به رحمت و برکات
به روی آنان می‌گشودیم و به زمین اجازه می‌دادیم که خیر

۱. سوره اعراف آیه ۹۶.

۲. الخرائج والجرائح: ۸۵۰/۲، بحار الانوار: ۶۳/۵۳.

و برکات خود را برون اندازد، ولی مردم آیات الهی را
تکذیب کردند و به اعمال زشت پرداختند، ما نیز آنان را به
کیفر زشتنان مجازات کردیم».

در سخن دیگری پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید:
يَرْضِي عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَسَاكِنُ الْأَرْضِ، لَا يَدْعُ السَّمَاءَ
مِنْ قَطْرِهَا شَيْئًا إِلَّا صَبَّهُ مِذْرَارًا، وَلَا يَدْعُ الْأَرْضَ مِنْ نَبَاتِهَا
شَيْئًا إِلَّا أَخْرَجَهُ حَتَّىٰ يَتَكَبَّرَ الْأَخْيَاءُ الْأَمْوَاتَ لِيَرَوَا
الْعَدْلَ...!

ساکنان زمین و آسمان از او خشنود می‌شوند، آسمان
بارانش را فرومی‌فرستد، زمین گیاهان خود را می‌رویاند، به
گونه‌ای که زنده‌ها آرزو می‌کنند: ای کاش! مردگان آن‌ها
زنده بودند و آن عدالت را مشاهده می‌کردند ...

فراخوان به ولايت علوی

از مسائل مهم و حیاتی که به طور کامل در عصر با شکوه ظهور
حضرت بقیة الله الاعظم عجل الله تعالیٰ فرجه الشریف تجلی می‌کند، مسئله
امامت و ولایت علی علیہ السلام و بیزاری از دشمنان آن بزرگوار است.

مسئله امامت و ولایت جزء برنامه تبلیغی پیامبران الهی و از

مهم‌ترین مأموریت‌های پیامبر اکرم ﷺ بود.

پیش‌تر اشاره کردیم که این مسأله سرنوشت ساز از عالم نور تا روز انذار و از روز انذار تا روز غدیر در جای جای رسالت الهی پیامبر گرامی ﷺ قرار داشت و آن بزرگوار در هر فرصت و موقعیت و در میان هر گروه و جماعت و در هر جنگ و نبردی از این حقیقت پرده بر می‌داشت و با عبارات و کلمات مختلف آن را به دیگران می‌رساند. ارزش و جایگاه این مسأله مهم آن گاه روشن می‌شود که ملاحظه می‌کنیم خدای سبحان با سنجش الهی خویش تمام رسالت پیامبر خود را در کفه‌ای از ترازو قرار می‌دهد و مسأله امامت و ولایت علی ﷺ را در کفه دیگر و در صورتی که پیامبر در روز غدیر این مسأله مهم را به صورت رسمی و علنی در اجتماع باشکوه مسلمانان اعلام نکند همه تلاش‌های آن حضرت در دوران رسالت خویش، پذیرفته درگاه الهی نخواهد بود. آن جا که می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الرَّحْمَنُ بَلَغْنَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنَّ رَبَّكَ
تَفْعِلُ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ...﴾^۱

ای پیامبرا آن چه از جانب پروردگارت برای تو فروفرستاده شده، به مردم ابلاغ کن که اگر انجام ندهی رسالت او را ابلاغ نکرده‌ای ...

البته پیشوایان معصوم علیهم السلام نیز در طول دوران امامت خویش اهتمام ویژه‌ای به این امر مهم و حیاتی داشتند؛ به گونه‌ای در دوران غیبت نیز جرעה نوشان خم غدیر نیز رسالت مهمی را در این باره به دوش داشته و نسل به نسل این فرهنگ اصیل الهی را زنده و پابرجا نگاه داشته و بدین وسیله با امام زمان خویش ارتباط معنوی برقرار می‌کنند.

اما اوچ این مسئله آن گاه خواهد بود که در عصر ظهور، امام مهدی علیه السلام مردم را به طور عموم و فراگیر به این مسئله مهم فراخواهد خواند.

امام باقر علیه السلام در سخنی طولانی که به بخشی از برنامه‌های حیاتی امام مهدی علیه السلام در عصر ظهور می‌پردازد با تعبیر بسیار لطیفی می‌فرماید:

وَاللَّهِ، لَكَانِي أَنْظُرْتُ إِلَيْهِ وَقَدْ أَسْنَدَ ظَهْرَهُ إِلَى الْحَجَرِ ثُمَّ يَنْشُدُ اللَّهَ حَقَّهُ ... فَيَدْعُو النَّاسَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ وَسُنْنَةِ نَبِيِّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامُ وَالْوَلَايَةِ لِعَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمَا وَالْبَرَاءَةُ مِنْ

عَدُوِّهِ...^۱

۱. تفسیر العیاشی: ۵۷/۲، بحار الانوار: ۳۴۲/۵۲

گویی می‌بینم او را که به حجر الاسود تکیه داده و مردم را به حق خود سوگند می‌دهد ... او مردم را به سوی کتاب خدا،

سنت پیامبر او،

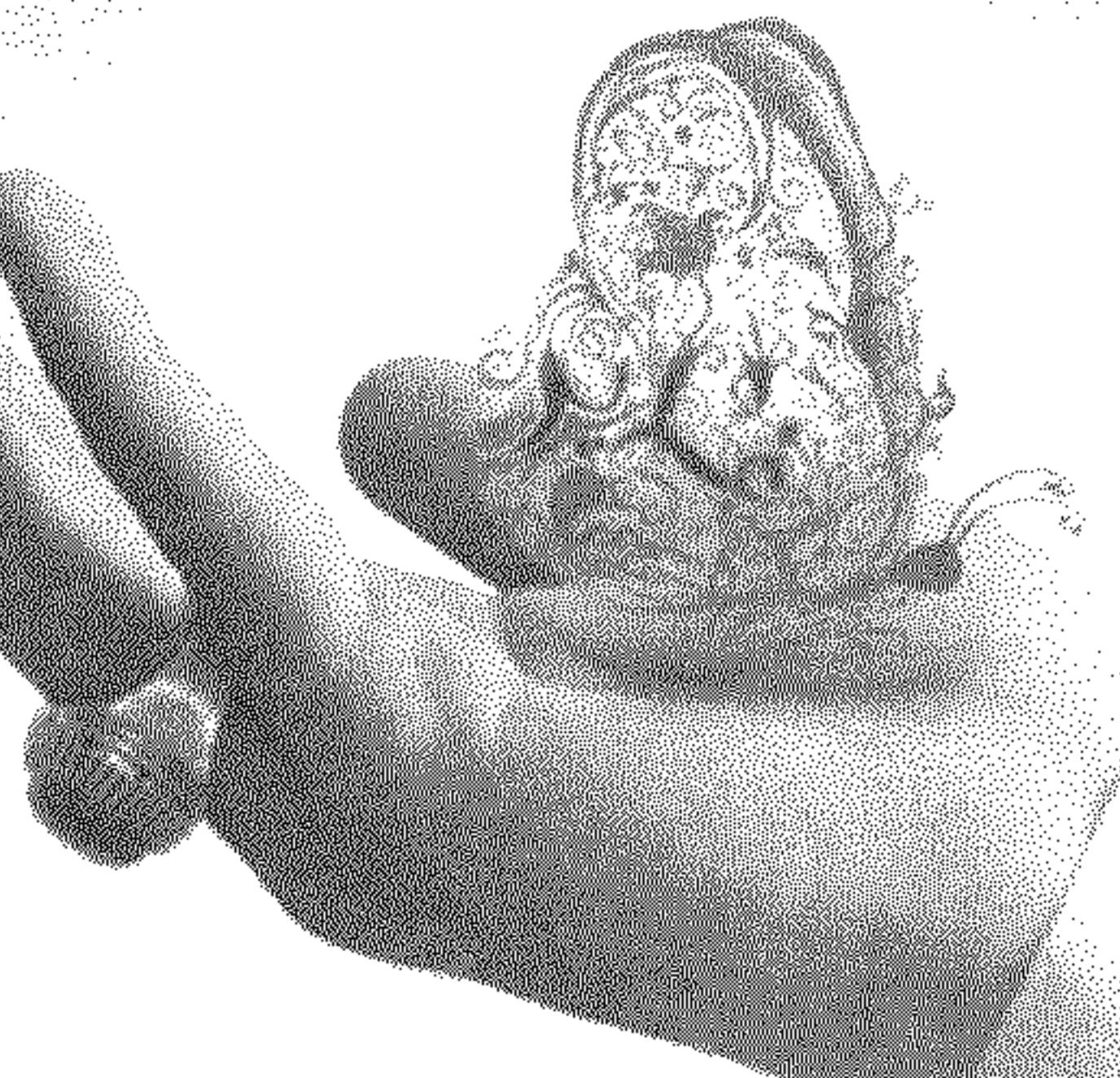
ولایت علی بن ابی طالب علیہ السلام،

و بیزاری از دشمنان او، فرامی‌خواند.

به راستی اگر مردم در همان فراخوانی غدیر، ولایت و امامت را با جان و دل و از روی اختیار می‌پذیرفتند، دیگر دوران غیبت شکل نمی‌گرفت و این همه لکه‌های ننگ در صفحه تاریخ در اثر جنایات سقیفه نشینان باقی نمی‌ماند ...

الطبعة الأولى
الفصل الثالث

فصل سوم

ره پویان غدیر و منتظران ظهور

بخش پایانی ما سخنی با ره پویان غدیر و منتظران ظهور آخرین نور
غدیر است.

غدیر، از همان زمان همچون چشمهای در بیابان می‌جوشد، ما
بایستی برای رسانیدن پیام حیات بخش این چشمه جوشان، چون
رودهای خروشان بخوشیم و در ابلاغ آن به مردمان با تمام توان از
دل و جان بکوشیم و پیام آسمانی، پیامبر رحمت ﷺ را ابلاغ کنیم که
با تأکید بسیار و نهایت اصرار فرمود:

... فَلَيَلْعَلُّكُمْ تَرَاهُ الْحَاضِرُ الْغَائِبُ وَ الْوَالِدُ الْوَلَدُ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ ...^۱

... هان ای مردمان! این پیام و اعلام مرا (درباره ولایت
علی علیہ السلام) باید هر که حاضر است به آن که غایب است و
هر پدری به فرزندش تا دامنه قیامت برساند ...

۱. الاحتجاج: ۱۲۳/۱، بحار الانوار: ۳۰۱/۳۷

آن گاه با شناخت به نخستین حجت الهی یعنی امیر مؤمنان علی علیه السلام تا آخرین حجت الهی یعنی صاحب الزمان علیه السلام کمر همت به یاری آنان بیندیم؛ چرا که غدیر، همان آغاز ظهور است و ظهور، همان پایان غدیر!

غدیر در دوران غیبت

با عنایات خدای متعال و کوشش‌های فراوان پیامبر مهربان و پیشوایان معصوم علیهم السلام هماره جهان هستی شاهد جلوه‌هایی از غدیر در دوران غیبت وارث ولایت غدیر است؛

منتظرانی که به یاد آن روز باشکوه و تاریخی با محافل جشن و سرور فرهنگ عید غدیر را در میان مردم کوچه و بازار، کوچک و بزرگ باز آفرینی و ترویج می‌نمایند و در تلاشند که این فرهنگ رهایی بخش جهان را با الطاف بی‌پایان وارث ولایت غدیر امام عصر علیه السلام جهانی کنند.

در این راستا به رسم ادب و احترام به دیدار سادات از فرزندان امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌شتابند. به راستی چه کسی شایسته‌تر از تنها وارث ولایت غدیر است که بایستی به حضور او شتافت؟

از این روست که متظر حضرت امام مهدی علیه السلام در روز عید غدیر در جست و جوی مولای مهربان خود این گونه فریاد می‌زند:

لَيْتَ شِعْرِي أَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النُّوْيِ؟
 بَلْ أَيْ أَرْضٍ تُقْلِكَ أَوْ ثَرَى؟
 أَبْرَضْتُوْيِ أَوْ غَيْرِهَا أَمْ ذِي طُوْيِ؟^۱
 اَيْ كَاشْ مِي دَانْسْتَمْ كَهْ جَايْگَاهْ توْ كَجَاسْتَ؟
 بَلْكَهْ درْ كَدَامِينْ سَرْزَمِينْ جَاهِيْ گَرْفَتَهَايِ؟ وَ كَدَامِينْ خَاكْ
 جَاهِيْ پَاهِيْ تَوْسْتَ؟
 آَيَا درْ كَوهِ رَضْوا هَسْتَيِ؟ يَا درْ جَاهِيْ دِيْگَرِ؟ يَا درْ كَوهِ
 ذِي طَوَا؟

دوران غیبت و غربت وارث غدیر
 امام مهدی علیه السلام همان شخصیت والامقامی که در دوران غیبت و
 غربت به سر می‌برد و غم و اندوه هدایت انسان در دل او جای گرفته
 که قلم و بیان از تصویر این غربت و غم ناتوان است. امیر عالم هستی
 امیر مؤمنان علیه السلام می‌فرماید:

صَاحِبُ هَذَا الْأَمْرِ الشَّرِيدُ الطَّرِيدُ الْفَرِيدُ الْوَحِيدُ؛^۲
 صاحب این امر (ولایت) همان رانده شده، آواره، تک و
 تنهاست.

۱. دعای ندبہ؛ برنامه اعتقادی - عملی منتظران: ۵۰

۲. کمال الدین: ۳۰۳/۳، بحار الانوار: ۱۳۰/۵۱.

اکنون غدیر است و هزار و یک صد و هفتاد و اندی سال غربت وارث
ولایت غدیر، حضرت امام مهدی علیه السلام؛ چگونه باید در این روز مبارک،
غبار غمی از وجود شریفش پاک کنیم و حزن و اندوه او را به شادی و
سرور دگرگون سازیم؟

عبدالله بن دینار می‌گوید: در حضور امام باقر علیه السلام بودم که فرمود:
يا عَبْدَ اللَّهِ! ما مِنْ عِيدٍ لِّلْمُسْلِمِينَ - أَضْحَى وَلَا فِطْرٌ - إِلَّا وَهُوَ
يُجَدِّدُ لِأَلِّيْلِ مُحَمَّدٌ علیه السلام فِيهِ حُزْنٌ،

ای عبدالله! در همه اعیاد مسلمانان - چه عید قربان و چه
عید فطر - حزن و اندوه آل محمد علیهم السلام تازه می‌شود.

عرض کردم: چرا این گونه است؟

حضرتش با دلی غم بار فرمود:

لَا نَهُمْ يَرَوْنَ حَقَّهُمْ فِي يَدِ غَيْرِهِمْ؛^۱

زیرا آنان حق خودشان را در دست دیگران می‌بینند.

سید بن طاووس علیه السلام؛ این دانشمند دلسوزخته و متظر حضرت امام
مهدی علیه السلام در سخنی برخاسته از دل، قافله‌ای را به دوران ظهور
باشکوه امام مهدی علیه السلام به حرکت در می‌آورد و روز عیدی را در آن
دوران دیدنی، این گونه به تصویر می‌کشد و می‌گوید:

۱. الكافی: ۱۷۰/۴، من لا يحضره الفقيه: ۵۱۱/۱

اگر با دیده دل به دوران ظهور امام عصر علیه السلام نگاه می‌کردی

و می‌دیدی که

✓ چگونه پرچم اسلام در سراسر گیتی با عدل و داد به
اهتزاز درآمده؟!

✓ مردم جهان به فضل و دانش آراسته شده‌اند،

✓ ثروت و دارایی مردم در راه خدا و به بندگان او بخشیده
می‌شود،

✓ مردم با شادمانی به آرزوهای پذیرفته شده خود
رسیده‌اند،

✓ امنیت و آرامش نقاط دور و نزدیک جهان را فراگرفته،

✓ انسان‌های ناتوان، بسی‌یاور و تنها از هر جهت یاری
شده‌اند،

✓ آفتابِ نیک بختی و سعادت، دنیا را روشن ساخته،

✓ دستِ اقبال و بخت نیک و سعادت در هر فراز و فرود
زمین گسترش یافته،

✓ حکم روشن خدا و سلطنت نیرومند او، چنان در همه
گیتی آشکار شده که خردها و عقل‌ها شکوفا و دل‌ها شادمان

می‌گردد و همه کران‌ها را نور فرا می‌گیرد؛

به خدا سوگند، ای برادر! با تصویر چنین مدینه فاضله‌ای در
برابر دیدگانت، عیدی که در دوران غیبت به فرارسیدن آن
شادمان هستی، به غم و اندوه دگرگون خواهد شد و خواهی
فهمید که چه قدر از کرم و لطف خدا را از دست داده‌ای و
در این حال، غم و اندوه، وجود تو را فراخواهد گرفت و
اشک در دیدگانت حلقه خواهد زد و در غربت امام عزیز و
مهربان خود، با وفای به آن عزیز، اشک خواهی ریخت...^۱

غدیر و وظیفه منتظران

از این روست وظیفه منتظران در همه اعیاد به ویژه در عید بزرگ
غدیر خم دو چندان می‌گردد و با ارتباط روحی با مولای مهربان
خویش به ژرفای معرفت آن، راه می‌یابند و به نخستین وظیفه خود که
همان دعا برای ظهور امام عصر علی‌الله^ع و پایان بخشیدن به دوران غیبت
است، عمل می‌کنند.

اینک به اختصار به برخی از وظیفه‌ها و سنت‌هایی که در مکتب
اهل بیت علی‌الله^ع برای بزرگداشت این روز بزرگ و ارتباط معنوی با وارث
آن، برای منتظران ظهور نور بیان شده، می‌پردازیم:

۱. اقبال الاعمال: ۲۷۴/۱، ر.ک: صحیفه مهدیه: ۲۷۳ و ۲۷۴.

دعا برای ظهور امام عصر ﷺ

این عنوان با فراخوانی متظران در آغاز روز غدیر، نشان از ارزش
والای آن دارد.

عید غدیر خم از عیدهای چهارگانه‌ای است که امام صادق ﷺ
خواندن دعای پرشور ندبه را به پیروان مکتب انتظار، سفارش فرموده
است؛ همان دعایی که دوره فشرده‌ای از معارف و آموزه‌های مکتب
اهل بیت ﷺ و برنامه عملی اعتقادی متظران ظهور امام مهدی ﷺ،
در آن منعکس شده است.^۱

روزه

پاداش روزه در این روز بزرگ، که روزه دارِ متظر و با معرفت برای
تقریب به خدا در این روز با شکوه روزه گرفته، بنابر روایت امام
صادق ﷺ برابر با پاداش صد حج و صد عمره با ارزش و پذیرفته
شده است.^۲

۱. ر.ک: زاد المعاد: ۲۹۱ و دعای ندبه؛ برنامه اعتقادی - عملی متظران: ۹.

۲. ر.ک: وسائل الشیعه: ۷/۳۳۷ حدیث ۴.

افطاری دادن به روزه داران

صاحب غدیر امیر مؤمنان علی علیہ السلام می فرماید:

کسی که به گروهی از مؤمنان در این روز افطاری دهد، من

ضامنم بر خداکه او را از کفر و فقر امان دهد.^۱

برگزاری محافل و مجالس جشن و سرور

خدا را سپاس که هر سال محافل و مجالس جشن و سرور در روز

بزرگ غدیر باشکوه‌تر برگزار می‌گردد، اما هنوز تا رسیدن به فرهنگ

جهانی، منتظر وارت ولایت غدیر می‌کوشد و در این راستا محافل و

مجالس را با نام و یاد امیر مؤمنان علی علیہ السلام و فرزند عزیزش امام

مهدی علیہ السلام لبیز می‌کند و همگان را به تلاش برای فرار رسیدن ظهور

امام مهدی علیہ السلام و امی دارد. امیر مؤمنان علی علیہ السلام می فرماید:

وَاجْتَمِعوا يَجْمَعَ اللَّهُ شَملَكُمْ؛^۲

در آن روز با هم اجتماع کنید که خداوند پراکندگی شما را

سامان بخشد.

۱. بحار الانوار: ۱۱۲/۹۷ حدیث ۸

۲. همان.

دیدار با مؤمنان

مؤمنانِ متظر هماره در دوران غیبت، با انتظار مولای مهربانشان به دیدار هم می‌روند و با یاد امام مهربانی‌ها این گونه زمزمه می‌کنند:

تَانَمْ شَرِيفَتْ بِهِ مِيَانْ مِيَادِ
هُرْ عَاشِقٍ تُوْزِ دِيَگْرِي مِيَپِرسِدْ
امام رضا علیهم السلام در سخنی زیبا می‌فرماید:

هُرْ كَسْ در روز غدیر به دیدار مؤمنی برود، خداوند هفتاد نور در قبر او داخل کند و قبرش را بگستراند...^۱

تبریک گفتن به یکدیگر

امام رضا علیهم السلام که مؤمنان را به دعا برای امام زمان علیهم السلام تشویق می‌نمود، می‌فرماید:

آن گاه که در این روز مؤمنان با یکدیگر دیدار می‌نمایند بگویند:

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُسْكِينَ بِوِلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْأَئِمَّةِ الْمَفْصُومِينَ لِلْهَمَّةِ.^۲

۱. اقبال الأعمال: ۴۶۵.

۲. همان: ۴۶۷.

تمام سپاس‌ها از آنِ خدایی که ما را از پیوستگان به ولایت
امیر مؤمنان و ائمه معصومان علیهم السلام قرار داد.

ابراز شادمانی

دوران غیبت، دوران اندوه و غم مولای مهربان است، اما به لحاظ
روز بزرگ غدیر و پیوند آن با دوران شادمانی ظهور نور، متظران در آن
روز ابراز شادمانی می‌نمایند. امیر مؤمنان علی علیهم السلام می‌فرماید:

وَأَظْهِرُوا الْبُشْرَ فِيمَا يَئْتَكُمْ وَالسُّرُورَ فِي مُلَاقَاتِكُمْ؛^۱

و در آن روز لبخند شادمانی را در میان خود و دیدارهایتان
آشکار کنید.

دیدار با خویشان

امام رضا علیهم السلام در سخنی بسیار نورانی صله رحم و پیوند
خویشاوندی را از برنامه‌های این روز می‌شمارد و آن را موجب تقریب
و نزدیکی به خدای مهربان می‌داند.^۲

۱. بحار الانوار: ۱۱۲/۹۷ حدیث ۸

۲. وسائل الشیعه: ۳۲۶/۷ حدیث ۱۰

آراستن و استعمال عطر

مؤمن متظر که در مکتب اهل بیت علیہ السلام پرورش یافته از هر جهت
ممتاز است. او در عید بزرگ غدیر نیز محبت و شادمانی خود را با
آراستن و بوی خوش به کاربردن ابراز می‌کند. امام صادق علیہ السلام
می‌فرماید:

مؤمن به اندازه توان و امکاناتش در این روز بوی خوش
استعمال کند.^۱

توسعه در رفاه خانواده

زندگی مؤمن متظر چه در دوران حضور ائمه معصومین علیهم السلام و چه
در دوران غیبت، نمونه برگرفته از زندگی الهی پیشوایان معصوم
است؛ با این حال در چنین روز بزرگی به رفاه خانواده سفارش شده
است. حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:

با توانی که دارید نعمت‌های الهی را که از فضل خود بر شما
ارزانی داشته، برای برادران و خانواده خود فراهم آورید.^۲

۱. همان: حدیث ۹.

۲. بحار الانوار: ۱۱۲/۹۷ حدیث ۸

گره گشایی از مؤمنان

دروازه علم و دانش نبوی حضرت علی علیہ السلام می فرماید:

وَالْبَرُّ فِيهِ يُثْمَرُ الْمَالُ وَيَزِيدُ فِي الْعُفْرِ؛^۱

نیکی در این روز مال و دارایی را ثمر می بخشد و بر زمان
زندگی انسان می افزاید.

هدیه دادن به مؤمنان

امیر مؤمنان علی علیہ السلام می فرماید:

وَتَهَادُوا نِعَمَ اللَّهِ كَمَا هَنَّا كُمْ بِالثَّوَابِ فِيهِ عَلَى أَضْعَافِ الْأَعْيَادِ
قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ إِلَّا فِي مِثْلِهِ؛^۲

نعمت‌های خدا را به هم دیگر هدیه دهید، آن سان که خدا
چندین برابر عیدهای پیشین و عیدهای آینده به شما
پاداش داد؛ که ویژه چنین روزی است.

۱. همان.

۲. همان.

فراوان صلوات فرستادن

در باره پاداش صلوات بر محمد و آل محمد علیهم السلام روايات فراوانی نقل شده است.^۱ اما روز غدیر، روز صلوات است که انسان با این دعا بتواند ارتباط قلبی و معنوی به اهل بیت علیهم السلام برقرار کند و در مقابل این نعمت عظمای الهی، هدیه خدا پسند بر حضرت محمد و آل محمد علیهم السلام تقدیم نماید. امام رضا علیهم السلام در توصیف روز غدیر می فرماید:

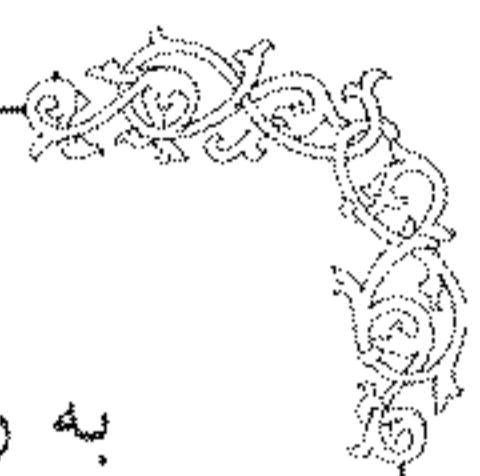
يَوْمُ إِكْثَارِ الصَّلَاةِ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ؛^۲
روز فراوان صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد علیهم السلام
است.

تشرف به زیارت امیو مؤمنان علی علیهم السلام از اعمال بسیار ارزشمند روز غدیر، زیارت صاحب غدیر امیر مؤمنان حضرت علی علیهم السلام است. به این عمل مهم، پیشوای رؤوف امام رضا علیهم السلام تأکید فرموده و فضایل بسیاری برای آن بیان فرموده است.^۳

۱. ر.ک: کتاب فضائل صلوات: ۱۵ - ۱۰۸.

۲. اقبال الأعمال: ۴۶۴.

۳. ر.ک: مفاتیح الجنان: اعمال روز غدیر.

به راستی چه به جاست که این عمل ارزشمند به نیابت از مولای مهربان حضرت امام مهدی علیه السلام و برای تعجیل ظهور آن حضرت انجام پذیرد.

برای زیارت حضرت علی علیه السلام چند متن نقل شده که ما برای تبریز و تیمّن، زیارت کوتاهی را از کتاب شریف مفاتیح الجنان نقل می‌نماییم.
سید بن طاووس علیه السلام در کتاب اقبال الاعمال می‌نویسد: امام صادق علیه السلام فرمود:

هر گاه در روز غدیر، به زیارت قبر شریف حضرت امیر المؤمنین علیه السلام مشرف شدی، نزدیک قبر شریف برو و بعد از نماز و دعا - و اگر در شهرهای دیگر باشی به جانب قبر شریف اشاره کن - و این گونه بخوان:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ وَ أَخِي نَبِيِّكَ وَ وَزِيرِهِ وَ حَبِيبِهِ

وَ خَلِيلِهِ وَ مَوْضِعِ سِرِّهِ،

وَ خَيْرَتِهِ مِنْ أُثْرَتِهِ وَ وَصِيُّهِ وَ صَفْوَتِهِ وَ خَالِصَتِهِ وَ أَمِينَهِ وَ وَلِيِّهِ،

وَ أَشْرَفِ عِثْرَتِهِ الَّذِينَ آمَنُوا بِهِ، وَ أَبِي ذُرَّتِهِ وَ بَابِ

حِكْمَتِهِ وَ النَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ،

وَ الدَّاعِي إِلَى شَرِيعَتِهِ وَ الْمَاضِي عَلَى سُنْتِهِ وَ خَلِيفَتِهِ
عَلَى أُمَّتِهِ،

سَيِّدِ الْمُسْلِمِينَ وَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ قَائِدِ الْفُرُّ الْمُحَجَّلِينَ؛
أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِّنْ خَلْقِكَ وَ أَصْفِيائِكَ وَ
أَوْصِياءِ أَنْبِيائِكَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ قَدْ بَلَغَ عَنْ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
آتَاهُ مَا حُمِّلَ،

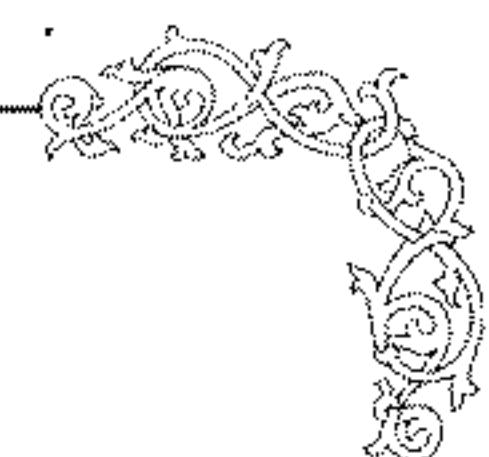
وَ رَغَى مَا اسْتَخْفِظَ، وَ حَفِظَ مَا اسْتُودِعَ، وَ حَلَّ
خَلَالَكَ، وَ حَرَمَ حَرَامَكَ،

وَ أَقَامَ أَخْكَامَكَ، وَ دَعَا إِلَى سَبِيلِكَ، وَ وَالَّى
أَوْلِيَاءِكَ، وَ عَادَى أَعْدَاءِكَ،

وَ جَاهَدَ النَّاكِثِينَ عَنْ سَبِيلِكَ، وَ القَاسِطِينَ وَ الْمَارِقِينَ
عَنْ أَمْرِكَ،

صَابِرًا مُخْتَبِرًا، مُقْبِلًا غَيْرَ مُذْبِرٍ، لَا تَأْخُذْهُ فِي اللَّهِ
لَوْصَةٌ لَا يَئِمُّ،

حَتَّى بَلَغَ فِي ذَلِكَ الرِّضَا، وَ سَلَّمَ إِلَيْكَ الْقَضَاءَ.

وَ عَبْدَكَ مُخْلِصاً وَ نَاصِحَ لَكَ مُجْتَهِداً حَتَّى أَتَاهُ
الْيَقِينُ.

فَقَبَضْتَهُ إِلَيْكَ شَهِيداً سَعِيداً وَ لِيَتَا تَقِيَا رَضِيَا زَكِيَا هَادِيَا
مَهْدِيَا.

اللَّهُمَّ صَلُّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِ أَفْضَلُ مَا صَلَّيْتَ عَلَى
أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَ أَصْفَيَائِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

خدایا درود فرست بر ولی خود و برادر پیامبر و وزیر او،
حبیب او، دوست خالص او، محل سر او،
منتخب او از خاصانش، وصی او، برگزیده و دوست خاص و
خالص و امین و یاور و ناصر او،
اشرف افراد عترتش که به او ایمان آوردند، پدر ذریه او،
باب علم و حکمت او، ناطق به حجت و برهان او،

دعوت کننده خلق به شریعت او، باقی بر طریقت و سنت او،
جانشین او بر امت او،

آن که سalar و سرور مسلمانان، امیر اهل ایمان، پیشوای
آبرومندان و رو سفیدان عالم است؛

درود و رحمتی بر آن حضرت فرست که از هر تحیت و
رحمتی برتر باشد که بر یکی از آفریدگان و خاصان
درگاهت و اوصیای پیامبرانست فرستادی.

خداوندا، من گواهی می‌دهم که به یقین آن حضرت آن چه را باید از طرف پیامبرت به امت تبلیغ کند به طور کامل تبلیغ کرد.

رعایت آن چه باید محفوظ دارد رعایت نمود، آن چه به او به ودیعت سپرده شد نگهبانی کرد، حلال تو را حلال و حرامت را حرام دانست.

احکام تو را به پاداشت، مردم را به راه تو دعوت کرد، با دوستان تو دوستی، با دشمنانت دشمنی کرد.

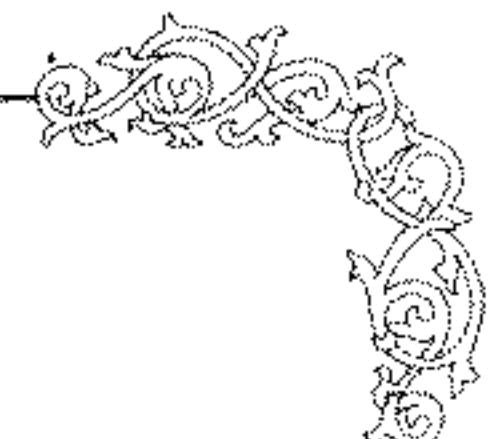
با عهد شکنان دین تو و عدول کنندگان و سرکشان از فرمان تو جهاد کرد.

با کمال صبر و تحمل همیشه رو به سوی تو داشت، هرگز از خدا رو نگردانید و در راه خدا ملامت بدگویان او را از فرمانات باز نداشت؛

تا آن که در این راستا به مقام رضا و خوشنودیت نایل شد، فرمان قضا را به تو تسلیم کرد.

با اخلاص کامل تو را پرستش کرد، در نصیحت و دلالت مردم به راه حق برای رضای تو تا هنگام مرگ کوشید.

پس آن گاه که او را قبض روح فرمودی دارای مقام شهادت، سعادت، ولایت، تقوای کامل، رضا، ترزکیهٔ نفس، هدایت‌گر و مهدی امت بود.

خدا ایا، بر محمد و او درود و رحمت فرست؛ نیکوترين
رحمتی که بر یکی از پیامبران و برگزیدگان درگاهت
فرستادی، ای پروردگار جهانیان.^۱

بلهی است که اعمال فراوان دیگری نیز روز بزرگ غدیر دارد که
پیشوایان معصوم ما ﷺ هم اعمال فردی و هم اعمال اجتماعی
مؤمنان منتظر را در آن روز بیان فرموده‌اند که با به کار بستن آن‌ها،
گامی استوار در راه، اهداف و آرمان‌های غدیر بردارند و با وارث ولایت
غدیر در هر عصر و زمانی ارتباط برقرار نمایند.

ما با بیان چهارده وظیفه این دفتر را با عنوان بیعت با امام عصر ﷺ
می‌بندیم که بیعت با ظهور، همان بیعت با غدیر است که منتظر ظهور
می‌گوید:

ای آخرین یادگار غدیر! و ای امام مهربانی‌ها! در دوران
دردنگ هجران شما چشم دل ما به نور الهی شما روشن
است. ما با همان نور غدیر در پی ظهور خواهیم بود و برای
فرارسیدن دوران شکوهمند ظهور، تلاش خواهیم کرد، تا از
چشم ساران زلال ولایت غدیر و ظهور بهره‌مند شویم،
ان شاء الله.

۱. مفاتیح الجنان: ۶۴۱

فهرست‌ها

آیه‌ها، روایت‌ها، کتاب‌نامه

فهرست آیه‌ها

الف

- ﴿إِنَّا هَدَيْنَاكُمُ الْبَيْنَ الظَّلَامَاتِ إِنَّمَا شَاكِرًا وَ إِنَّمَا كَفُورًا﴾ ۱۹
﴿أَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ﴾ ۲۵

ج

- ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ ۴۱

ف

- ﴿فَاصْدِعْ بِمَا تُؤْمِنْ﴾ ۱۵
﴿فَمَا ذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ﴾ ۳۶

ق

- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى...﴾ ۳۹

ب

بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهَا أَوْفِ لَكُمْ بِالجَنَّةِ ۲۶

ت

تَأْوِي إِلَيْهِ أُمَّةٌ كَمَا يَأْوِي النَّحْلُ إِلَى يَعْسُوبِهَا ۴۷

ح

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُمْسَكِينَ بِبِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ۷۱

س

السَّلَامُ عَلَى الْقَائِمِ الْمُسْتَظْرِ وَالْعَدْلِ الْمُشْتَهَرِ ۴۶

ص

صَاحِبُ هَذَا الْأَمْرِ الشَّرِيدُ الْطَّرِيدُ الْفَرِيدُ الْوَحِيدُ ۶۵

ع

عَلَيَّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلَيِ لا يَفْتَرْ قَانِ ۳۸

ف

- فَإِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ ۲۴
 فَلَوْ أَنَّ الْبَاطِلَ خَلَصَ لَمْ يَخْفُ عَلَى ذِي حِجْرٍ ۴۴
 فَلَيَبْلُغَ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ ۶۳

ك

- كَانَ إِرْسَوْلُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ سِرُّ لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا قَلِيلٌ ۲۷
 كُنْتُ أَنَا وَعَلَيَّ نُورًا يَبْيَنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يُسَبِّحُ اللَّهَ ۱۴

ل

- لَا يَدْعُ السَّمَاءُ مِنْ قَطْرِهَا شَيْئًا إِلَّا صَبَّةً مِذْرَارًا ۵۶
 لَيْتَ شِعْرِي أَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النَّوْيَ? ۶۵

و

- وَأَظْهِرُوا الْبَشَرَ فِيمَا يَئِنُّكُمْ وَالسُّرُورَ فِي مُلْقَاتِكُمْ ۷۲
 وَاللَّهُ، لَكَانَى أَنْظَرْتُ إِلَيْهِ وَقَدْ أَسْنَدَ ظَهَرَهُ إِلَى الْحَجَرِ ۵۸
 وَاللَّهُ، مَا نَزَّلَ تَأْوِيلُهَا بَعْدُ وَلَا يَنْزِلُ تَأْوِيلُهَا حَتَّى يَخْرُجَ الْقَائِمُ عَلَيْهِ ۲۴
 وَاجْتَمَعُوا يَجْمَعَ اللَّهُ شَمْلَكُمْ ۷۰
 وَالبَرُّ فِيهِ يُثْمَرُ الْمَالُ وَتَزِيدُ فِي الْعُمْرِ ۷۴

- وَ تَالَّهِ لَوْ مَالُوا عَنِ الْمَحْجَةِ الْلَّا يَرْجِعُ ٥٢
 وَتَهَادُوا نِعَمَ اللَّهِ كَمَا هَنَّا كُمْ بِالثَّوَابِ فِيهِ عَلَى أَضْعَافِ الْأَعْيَادِ قَبْلَهُ ٧٤
 وَلَا يَقْنَى عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَعْمَى وَلَا مَقْعُدٌ ٥٥
 وَلَوْ أَنَّ أَشْيَا عَنَا - وَفَقَهُمُ اللَّهُ لِطَاعَتِهِ - عَلَى اجْتِمَاعٍ مِنَ الْقُلُوبِ ٢٩
 وَلَوْ أَنَّ الْحَقَّ خَلَصَ لَمْ يَكُنْ اخْتِلَافٌ ٤٤

هـ

- «هُوَ الَّذِي» أَمْرَ «رَسُولَهُ» بِالْوَلَايَةِ لِوَصِيَّهِ ٢٢
 هِيَ دَوْلَةُ حَبْتَرٍ، فَهِيَ تَشْرِي إِلَى قِيَامِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ ٢٨

يـ

- يَا عَبْدَ اللَّهِ! مَا مِنْ عِيدٍ لِلْمُسْلِمِينَ - أَضْحِى وَلَا فِطْرٌ - إِلَّا وَهُوَ يُجَدِّدُ ٤٤
 يَا عَالِي! أَنْتَ بِمَنْزِلَةِ الْكَعْبَةِ تُؤْتَى وَلَا تَأْتِي ٣٩
 يَا كُمَيْلُ! إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَدْبَهَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَهُوَ أَدْبَنِي ٣١
 يَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَسَاكِنُ الْأَرْضِ ٥٦
 يَسِيرُ بِسِيرَةِ رَسُولِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَلَا يَعِيشُ إِلَّا عَيْشَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ ٥١
 يَغْطِفُ الْهَوَى عَلَى الْهُدَى إِذَا عَطَفُوا الْهُدَى عَلَى الْهَوَى ٤٨
 يَمْلأُ الْأَرْضَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوَارًا ٤٧
 يَوْمٌ إِكْثَارُ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ٧٥
 يَوْمٌ يَقُومُ الْقَائِمُ عَلَيْهِ يَسِّرُ بُشُورَ أُمَّةَ ٢٠

كتاب نامه

١. قرآن كريم.
٢. نهج البلاغه.

الف

٣. الاحتجاج: ابى منصور احمد بن على بن ابى طالب طبرسى، نشر نعمان، نجف اشرف، سال ١٣٨٦ هـ
٤. الارشاد: ابو عبدالله محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، معروف به شیخ مفید للہ، مؤسسہ آل البيت للہ، سال ١٤١٤ هـ
٥. اقبال الاعمال: سید رضی الدین على بن موسی بن جعفر بن طاووس، مرکز نشر اسلامی، چاپ یکم، سال ١٤١٤ هـ
٦. الامامة فی أهم الكتب الكلامية: سید على حسینی میلانی، منشورات شریف رضی، قم، چاپ اول، سال ١٤١٣ هـ
٧. أنساب الاشراف: عبدالکریم بن محمد تمیمی سمعانی، دار الفکر، بیروت، لبنان، چاپ یکم، سال ١٤٠٨.

ب

٨. بحار الأنوار: علامه محمد باقر مجلسی، دار الإحياء للتراث
العربي، بيروت، لبنان، چاپ سوم، سال ١٤٠٣.

ت

٩. تاريخ بغداد: احمد بن علي خطيب بغدادی، دار الكتب علمیه،
بيروت، لبنان، چاپ يکم، سال ١٤١٧.

١٠. تاريخ مدينة دمشق: ابو القاسم علي بن حسن شافعی، معروف به
ابن عساکر، دار الفکر، بيروت، لبنان، سال ١٤١٥.

١١. تاريخ يعقوبی: احمد بن ابی یعقوب بن جعفر، معروف به
یعقوبی، مؤسسه نشر فرهنگ اهل بیت عليهم السلام، قم.

١٢. تحف العقول: حسن بن علي بن حسين بن شعبه حرّانی عليه السلام، مركز
نشر اسلامی، چاپ دوم، سال ١٤٠٤ هـ

١٣. التشریف بالمنن: رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن
طاووس عليه السلام، مؤسسه صاحب الامر عليه السلام، قم، چاپ يکم، سال ١٤١٦ هـ

١٤. تفسیر عیاشی: محمد بن مسعود بن عیاش سلمی سمرقندی،
معروف به عیاشی، مکتبه اسلامیه، تهران.

خ

۱۵. الخرائج والجرائم: قطب الدين روندي علیه السلام، مؤسسه امام مهدی علیه السلام، قم، چاپ یکم، سال ۱۴۰۹ ه.

۱۶. الخصال: ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی، معروف به شیخ صدوق علیه السلام، مرکز نشر اسلامی، قم، سال ۱۴۰۳ ه.

د

۱۷. دعای ندب؛ برنامه اعتقادی - عملی مستظران: محمد حسین رحیمیان، نشر دلیل ما، قم، چاپ دوم، سال ۱۳۸۷ ش.

ر

۱۸. رمز ظهور نور: محمد حسین رحیمیان، نشر دلیل ما، قم، چاپ پنجم، سال ۱۳۸۶ ش.

۱۹. روزگار رهایی، ترجمه یوم الخلاص: تألیف: کامل سلیمان، ترجمه: علی اکبر مهدی پوون، نشر آفاق، تهران، چاپ پنجم، سال ۱۳۸۶ ش.

۲۰. رهایی بخش جهان: محمد حسین رحیمیان، نشر روضة العباس علیه السلام، قم، چاپ سوم، سال ۱۳۸۹ ش.

ز

٢١. زاد المعاد: علامہ محمد باقر مجلسی رحمۃ اللہ علیہ.

س

٢٢. السیرة النبویہ: ابن هشام حمیری، مکتبہ محمد علی صبیح،
قاهرہ، مصر، سال ١٣٨٣ھ

ش

٢٣. شرح نهج البلاغہ: عبدالله بن هبة الله معروف به ابن ابی الحدید
معتزلی، دار احیاء التراث العربی، بیروت، لبنان، سال ١٣٨٥ھ.

ص

٢٤. صحیفہ مهدیہ، ترجمہ الصحیفة المبارکة المهدیۃ: تأثیف: سید
مرتضی مجتهدی، ترجمہ: محمد حسین رحیمیان، نشر الماس، قم،
چاپ ششم، سال ١٣٨٤ش.

٢٥. الصراط المستقیم: ابو محمد علی بن یونس عاملی نباطی بیاضی،
مکتبہ مرتضویہ، چاپ یکم، سال ١٣٨٤ھ.

ع

٢٦. عيون اخبار الرضا عليه السلام: ابو جعفر محمد بن على بن حسين بن
بابويه قمي، معروف به شيخ صدوق الله، مؤسسه اعلمی، بیروت، لبنان،
سال ١٤٠٤ هـ.

غ

٢٧. الغدیر: علام محمد الحسين امینی نجفی، دار الكتب الاسلامیه،
تهران، سال ١٣٦٦ هـ.

٢٨. الغیة: ابو عبد الله محمد بن ابراهیم بن جعفر، معروف به نعمانی،
انواراللهدی، قم، چاپ یکم، سال ١٤٢٢ هـ.

ف

٢٩. فضائل صلوات: تأليف: اسحاق فخیم اردبیلی، ترجمه: محمد
حسین رحیمیان، نشر مؤمنین، قم، چاپ یکم، سال ١٣٨٦ شـ.

٣٠. فيض القدیر فی شرح الجامع الصغیر: عبدالرؤوف ماناوی، دار
الكتب علمیه، بیروت، لبنان، چاپ یکم، سال ١٤١٥ هـ.

ک

۳۱. **الكافی**: ابو جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق کلینی رازی رحمه اللہ،
دارالکتب اسلامیه، تهران، چاپ سوم، سال ۱۳۸۸ ه.

۳۲. **الکامل فی التاریخ**: ابی الحسن عزّالدین علی بن ابی الکرم
محمد بن محمد شیبانی معروف به ابن اثیر، نشر دار صادر، بیروت،
۱۴۰۲ ه.

۳۳. **کمال الدین**: ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی،
معروف به شیخ صدوق رحمه اللہ، مرکز نشر اسلامی، قم، سال ۱۴۰۵ ه.

م

۳۴. **مفاتیح الجنان**: شیخ عباس قمی رحمه اللہ، انتشارات به نشر، مشهد،
سال ۱۳۸۶ ش.

۳۵. **المفردات فی غریب القرآن**: ابو القاسم حسین بن محمد، معروف
به راغب اصفهانی، دفتر نشر الكتاب، چاپ دوم، سال ۱۴۰۴ ه.

۳۶. **منتخب الأثر**: لطف الله صافی گلپایگانی، نشر صدر، تهران.

۳۷. **المناقب**: موفق بن احمد بن مکی خوارزمی، مؤسسه نشر
اسلامی، قم، چاپ دوم، سال ۱۴۱۱ ه.

٣٨. مناقب آل ابی طالب علیہ السلام: ابو عبد الله محمد بن علی بن شهر آشوب سروی مازندرانی، نشر حیدریه، نجف اشرف، سال ۱۳۷۶ ه.
٣٩. من لا يحضره الفقيه: ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن بابویه قمی، معروف به شیخ صدوق ره، مرکز نشر اسلامی، قم.

ن

٤٠. نظم درالسمطین: جمال الدین محمد بن یوسف زرنده، کتاب فروشی نینوای جدید، تهران.

و

٤١. وسائل الشیعه: شیخ محمد بن حسن حرّ عاملی، مؤسسه آل البيت علیہ السلام، قم، سال ۱۴۱۴ ه.

ی

٤٢. ینابیع الموده: سلیمان بن ابراهیم قندوزی حنفی، نشر شریف رضی، قم، سال ۱۴۱۳ ه.

بخشی از آثار چاپ شده نگارنده:

۱. دلیل آفتاب
۲. رمز ظهور نور
۳. نگاهی به پندارهای و هابیت
۴. قطره‌ای از دریای فضائل اهل بیت علیهم السلام (ترجمه جلد دوم القطره)
۵. اشک‌های خونین در سوگ امام حسین علیهم السلام (تحقيق و بازنویسی)
۶. رهایی بخش جهان
۷. پیمان آسمانی
۸. دعای ندبه برنامه اعتقادی و عملی متظران
۹. صحیفه مهدیه (ترجمه الصحیفة المهدیہ)
۱۰. ایلیا و فدک از زمان موسی علیهم السلام
۱۱. تجلی گاه مزار پنهان
۱۲. مفهوم انتظار در عصر حاضر
۱۳. فروع کافی ۱۰ جلد (اشراف و ترجمه)
۱۴. کلیدهای رستگاری (ترجمه الصلوات والتعقیبات)
۱۵. مکارم الاخلاق ۲ جلد (ترجمه)
۱۶. استغفار معجزه آسا
۱۷. سیمای شیعه در رفتار پیامبر ﷺ (ترجمه) و ...